

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

63 metai

2020 m. gegužės 13 d.

Turinys

II *Komunikatai*

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRIIMTI KOMUNIKATAI

Europos Komisija

2020/C 164/01	Neprieštaravimas koncentracijai, apie kurią pranešta, (Byla M.9774 – Bain Capital Investors / Neuberger Berman / Engineering Ingegneria Informatica) ⁽¹⁾	1
2020/C 164/02	Neprieštaravimas koncentracijai, apie kurią pranešta, (Byla M.9822 – Bridgepoint/Groupe Financière CEP) ⁽¹⁾	2
2020/C 164/03	Komisijos komunikatas—, Laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemos pakeitimai	3

IV *Pranešimai*

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

Europos Komisija

2020/C 164/04	2020 m. gegužės 12 d. Euro kursas	16
2020/C 164/05	Komisijos komunikatas—, Bendro 2019 m. apyvartoje buvusių apyvartinių taršos leidimų skaičiaus paskelbimas ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos, sukurtos Direktyva 2003/87/EB, rinkos stabilumo rezervo reikmėms	17
2020/C 164/06	Komisijos komunikatas, dėl visapusiškos Sąjungos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politikos veiksmų plano	21
2020/C 164/07	Socialinės apsaugos sistemų koordinavimo administracinė komisija Vidutinės išmokų natūra išlaidos	34

V Nuomonės

KITI AKTAI

Europos Komisija

2020/C 164/08

Bendrojo dokumento, iš dalies pakeisto patvirtinus nereikšmingą pakeitimą pagal Reglamento (ES) Nr. 1151/2012 53 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, paskelbimas 36

II

(Komunikatai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRIIMTI
KOMUNIKATAI

EUROPOS KOMISIJA

Neprieštaravimas koncentracijai, apie kurią pranešta

(Byla M.9774 – Bain Capital Investors / Neuberger Berman / Engineering Ingegneria Informatica)

(Tekstas svarbus EEE)

(2020/C 164/01)

2020 m. balandžio 30 d. Komisija nusprendė neprieštarauti pirmiau nurodytai koncentracijai, apie kurią pranešta, ir pripažinti ją suderinama su vidaus rinka. Šis sprendimas priimtas remiantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 ⁽¹⁾ 6 straipsnio 1 dalies b punktu. Visas sprendimo tekstas pateikiamas tik anglų kalba ir bus viešai paskelbtas iš jo pašalinus visą konfidencialią su verslu susijusią informaciją. Sprendimo tekstą bus galima rasti:

- Komisijos konkurencijos svetainės susijungimų skiltyje (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Šioje svetainėje konkrečius sprendimus dėl susijungimo galima rasti įvairiais būdais, pavyzdžiui, pagal įmonės pavadinimą, bylos numerį, sprendimo priėmimo datą ir sektorių,
- elektroniniu formatu *EUR-Lex* svetainėje (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=lt>). Dokumento Nr. 32020M9774. *EUR-Lex* svetainėje galima rasti įvairių Europos Sąjungos teisės aktų.

⁽¹⁾ O L L 24, 2004 1 29, p. 1.

**Neprieštaravimas koncentracijai, apie kurią pranešta
(Byla M.9822 – Bridgepoint/Groupe Financière CEP)**

(Tekstas svarbus EEE)

(2020/C 164/02)

2020 m. gegužės 7 d. Komisija nusprendė neprieštarauti pirmiau nurodytai koncentracijai, apie kurią pranešta, ir pripažinti ją suderinama su vidaus rinka. Šis sprendimas priimtas remiantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 ⁽¹⁾ 6 straipsnio 1 dalies b punktu. Visas sprendimo tekstas pateikiamas tik prancūzų kalba ir bus viešai paskelbtas iš jo pašalinus visą konfidencialią su verslu susijusią informaciją. Sprendimo tekstą bus galima rasti:

- Komisijos konkurencijos svetainės susijungimų skiltyje
- (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Šioje svetainėje konkrečius sprendimus dėl susijungimo galima rasti įvairiais būdais, pavyzdžiui, pagal įmonės pavadinimą, bylos numerį, sprendimo priėmimo datą ir sektorių;
- elektroniniu formatu *EUR-Lex* svetainėje (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=lt>). Dokumento Nr. 32020M9822. *EUR-Lex* svetainėje galima rasti įvairių Europos Sąjungos teisės aktų.

⁽¹⁾ O L L 24, 2004 1 29, p. 1.

KOMISIJOS KOMUNIKATAS**Laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemos pakeitimai**

(2020/C 164/03)

1. ĮVADAS

1. 2020 m. kovo 19 d. Komisija priėmė komunikatą „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistema“ ⁽¹⁾ (toliau – laikinoji sistema). 2020 m. balandžio 3 d. ji priėmė pirmuosius pakeitimus, kuriais siekiama, kad teikiama pagalba padėtų paspartinti kovai su COVID-19 reikalingų produktų mokslinius tyrimus, bandymus ir gamybą, apsaugoti darbo vietas ir toliau remti ekonomiką dabartinės krizės metu ⁽²⁾.
2. Tikslingai ir proporcingai taikant ES valstybės pagalbos kontrolę užtikrinama, kad nacionalinės paramos priemonės veiksmingai padėtų nukentėjusioms įmonėms COVID-19 protrūkio metu ir kartu būtų ribojamas netinkamas vidaus rinkos iškraipymas, išlaikomas vidaus rinkos vientisumas ir užtikrinamos vienodos sąlygos. Tai padės išlaikyti ekonominės veiklos tęstinumą COVID-19 protrūkio metu ir suteiks ekonomikai tvirtą pagrindą atsigausti po krizės, turint omenyje, kad svarbu siekti žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, remiantis ES teise ir tikslais.
3. Šio komunikato tikslas – nustatyti papildomas laikinas valstybės pagalbos priemones, kurias Komisija laiko suderinamomis pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 107 straipsnio 3 dalies b punktą, atsižvelgiant į COVID-19 protrūkį.
4. Pirma, Komisija laikosi nuomonės, kad šiaip jau gyvybingos ne finansų įmonės, kurioms dėl COVID-19 protrūkio kilo laikina likvidumo krizė, su mokumo problemomis gali susidurti ir ilguoju laikotarpiu. Dėl neatidėliotinių priemonių, kurių imtasi COVID-19 protrūkiui suvaldyti, sumažėjo arba net sustojo daugelio šių įmonių gamybinė veikla ir (arba) paslaugų teikimas, taip pat labai sutriko paklausa. Dėl to patirtus nuostolius atspindės sumažėjęs įmonių nuosavas kapitalas ir tai neišvengiamai paveiks jų galimybes gauti paskolų iš finansų įstaigų.
5. Sumažėjus įmonių nuosavam kapitalui rinkoje, kurioje paklausa yra maža, o pasiūla sutrikusi, išauga didelio ekonomikos nuosmukio, darančio poveikį potencialiai visai ES ekonomikai ilguoju laikotarpiu, rizika. Gausių nemokumo atvejų riziką ES ekonomikai galėtų sumažinti tikslingos viešosios intervencijos, kuriomis įmonėms suteikiamos nuosavo kapitalo ir (arba) mišraus kapitalo priemonės. Tokiu būdu jos galėtų padėti išsaugoti ekonominės veiklos tęstinumą COVID-19 protrūkio metu ir paremti tolesnę ekonomikos atsigavimą.
6. Vadovaujantis ES valstybės pagalbos taisyklėmis, šiame komunikate nustatomi kriterijai, pagal kuriuos valstybės narės gali teikti viešąją paramą nuosavo kapitalo ir (arba) mišraus kapitalo priemonėmis dėl COVID-19 protrūkio finansinių sunkumų patiriančioms įmonėms. Jo tikslas – užtikrinti, kad įmonės, kurios iki COVID-19 protrūkio buvo gyvybingos, dėl ekonomikos sutrikdymo be reikalo nepasitrauktų iš rinkos. Todėl rekapitalizavimas neturi viršyti minimumo, būtino pagalbos gavėjo gyvybingumui užtikrinti, ir neturėtų būti didesnis, nei reikia iki COVID-19 protrūkio buvusiai pagalbos gavėjo kapitalo struktūrai atkurti.
7. Komisija pažymi, kad nacionalinės viešosios paramos nuosavo kapitalo ir (arba) mišraus kapitalo priemonių forma teikimas dėl COVID-19 protrūkio finansinių sunkumų patiriančioms įmonėms pagal schemas arba konkrečiais atskirais atvejais turėtų būti svarstomas tik tuo atveju, jei neįmanoma rasti jokio kito tinkamo sprendimo, ir tik taikant griežtas sąlygas, nes tokios priemonės labai iškreipia įmonių konkurenciją. Todėl tokioms intervencijoms taip pat turėtų būti taikomos aiškios sąlygos, susijusios su valstybės dalyvavimu atitinkamų įmonių veikloje, atlygiu ir pasitraukimu iš jų, nuostatos dėl valdymo ir tinkamos konkurencijos iškraipymų ribojimo priemonės.

⁽¹⁾ 2020 m. kovo 19 d. Komisijos komunikatas C(2020) 1863 (OL C 91 I, 2020 3 20, p. 1).

⁽²⁾ 2020 m. balandžio 3 d. Komisijos komunikatas C(2020) 2215 (OL C 112 I, 2020 4 4, p. 1).

8. Jei parama būtų teikiama ES lygmeniu, atsižvelgiant į ES bendrą interesą, vidaus rinkos iškraipymo rizika galėtų būti mažesnė, todėl reiktų nustatyti ne tokias griežtas sąlygas. Komisija laikosi nuomonės, kad siekiant užtikrinti, jog ši pasaulinė simetrinė krizė nevirstų asimetriniu sukrėtimu, kenksmingu mažiau galimybių remti savo ekonomiką turinčioms valstybėms narėms ir visos ES konkurencingumui, būtina papildoma ES lygmens parama ir lėšos.
9. Žalioji pertvarka ir skaitmeninė transformacija atliks pagrindinį ir prioritetinį vaidmenį užtikrinant sėkmingą ekonomikos atsigavimą. Komisija palankiai vertina veiksmus, kurių ėmėsi valstybės narės, kad rengdamos nacionalines paramos priemones atsižvelgtų į šiuos iššūkius, ir primena jų atsakomybę užtikrinti, kad tokios priemonės netrukdytų siekti ES klimato ir skaitmeninės pertvarkos tikslų. Be to, Komisija pažymi, kad parengus tokias nacionalines paramos priemones, kurios atitiktų ES politikos tikslus, susijusius su jų ekonomikos žaliąja ir skaitmenine transformacija, bus galima užtikrinti tvaresnį ilgalaikį augimą ir, užuot atidėjus, paremti perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui iki 2050 m. – sutartą ES tikslą. Kalbant apie pagalbą, skirtą dideliems valstybių narių ekonomikos sutrikimams atitaisyti, būtent valstybės narės yra pirmiausia atsakingos už tai, kad būtų parengtos tokios nacionalinės paramos priemonės, kurios atitiktų jų politikos tikslus. Didžiosios įmonės praneša apie tai, kaip pagal šį komunikatą gauta pagalba remiama jų veikla, laikantis ES tikslų ir nacionalinių įsipareigojimų, susijusių su žaliąja ir skaitmenine transformacija.
10. Be to, kelios valstybės narės svarsto galimybę įsigyti strateginių įmonių akcinio kapitalo, siekdamos užtikrinti, kad nekiltų pavojus jų indėliui į tinkamą ES ekonomikos veikimą. Komisija primena, kad SESV yra neutrali viešosios ir privačios nuosavybės atžvilgiu (SESV 345 straipsnis). Jei valstybės narės esamų įmonių akcijų įsigyja rinkos kaina arba investuoja *pari passu* su privačiais akcininkais, tai paprastai nėra valstybės pagalba⁽³⁾. Panašiai, jei valstybės narės nusprendžia rinkos sąlygomis, t. y. rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio veiklos vykdytojo principą atitinkančiomis sąlygomis, įsigyti išleistų naujų akcijų ir (arba) suteikti įmonėms kitų rūšių paramą nuosavam kapitalui arba mišraus kapitalo priemones, tai taip pat nėra valstybės pagalba.
11. Komisija taip pat primena, kad esama papildomų priemonių, skirtų strateginių bendrovių įsigijimo klausimams spręsti. 2020 m. kovo 25 d. paskelbtame komunikate⁽⁴⁾ Komisija paragino valstybes nares, kurios jau turi įdiegusios tiesioginių užsienio investicijų tikrinimo mechanizmą, visapusiškai pasinaudoti tokiais priemonėmis, kad būtų užkirstas kelias kapitalo srautams iš ES nepriklausančių šalių, kurie galėtų kelti pavojų ES saugumui ar viešajai tvarkai. Komisija taip pat paragino valstybes nares, kurios šiuo metu neturi tikrinimo mechanizmų arba kurių tikrinimo mechanizmai netaikomi visiems atitinkamiems sandoriams, sukurti visavertį tikrinimo mechanizmą, visapusiškai laikantis Sąjungos teisės, įskaitant TUI tikrinimo reglamentą⁽⁵⁾ ir laisvą kapitalo judėjimą (SESV 63 straipsnis), ir tarptautinių įsipareigojimų.
12. Antra, Komisija laikosi nuomonės, kad tinkama priemonė dėl COVID-19 protrūkio finansinių sunkumų patiriančioms įmonėms remti gali būti ir subordinuotoji skola. Visų pirma, tai yra mažiau konkurenciją iškraipanti priemonė nei nuosavo kapitalo ar mišraus kapitalo priemonė, nes jos negalima konvertuoti į nuosavą kapitalą, kai įmonė tęsia veiklą. Todėl šiuo komunikatu valstybėms narėms suteikiama galimybė teikti pagalbą šia papildoma forma pagal laikinosios sistemos 3.3 skirsnį, susijusį su skolos priemonėmis, jei taikomos papildomos apsaugos priemonės, kad būtų apsaugotos vienodos sąlygos vidaus rinkoje. Tačiau jei subordinuotoji skola viršija 3.3 skirsnyje nustatytas viršutines ribas, tokia subordinuotosios skolos priemonė turėtų būti vertinama laikantis rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonėms taikomų sąlygų, nustatytų 3.11 skirsnyje, kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos.

⁽³⁾ Žr. Komisijos pranešimo dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos (C(2016) 2946) (OL C 262, 2016 7 19, p. 1) 4.2.3 skirsnį.

⁽⁴⁾ Komisijos komunikatas „Gairės valstybėms narėms dėl tiesioginių užsienio investicijų ir laisvo kapitalo judėjimo iš trečiųjų šalių ir Europos strateginio turto apsaugos prieš pradėdant taikyti Reglamentą (ES) 2019/452 (TUI tikrinimo reglamentas)“ (C(2020) 1981 final, 2020 3 25).

⁽⁵⁾ 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema (OL L 79 I, 2019 3 21, p. 1).

13. Trečia, taikant laikinąją sistemą paaiškėjo, kad reikia padaryti korektūros pakeitimų, taip pat pateikti papildomų paaiškinimų ir padaryti pakeitimų, susijusių su tam tikromis nuostatomis 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.7, 4 ir 5 skirsniuose.
14. Galiausiai Komisija pripažįsta, kad siekiant užtikrinti sėkmingą atsigavimą reikės papildomų didelio masto privačiųjų ir viešųjų investicijų, kad būtų įveikti sunkumai ir pasinaudota dvigubos – žaliosios ir skaitmeninės – pertvarkos galimybėmis. Atsižvelgdama į tai, Komisija primena, kad šiais laikinosios sistemos pakeitimais greičiau papildomos, o ne pakeičiamos ES valstybės pagalbos taisyklėse numatytos valstybių narių galimybės teikti paramą. Pavyzdžiui, kalbant apie kapitalo paramą, visų pirma novatoriškoms įmonėms, daug galimybių valstybėms narėms numatyta Komisijos pateiktose Rizikos finansų gairėse ⁽⁶⁾ ir Bendrajame bendrosios išimties reglamente ⁽⁷⁾.
15. Panašiai valstybės narės gali nuspręsti skirti valstybės pagalbą žaliosioms ir skaitmeninėms inovacijoms bei investicijoms remti ir aplinkos apsaugai gerinti, laikydamosi galiojančių valstybės pagalbos taisyklių ⁽⁸⁾. Kaip jau paskelbta 2020 m. sausio 14 d. Komisijos komunikate, atitinkamos valstybės pagalbos taisyklės, visų pirma valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės, bus peržiūrėtos iki 2021 m., atsižvelgiant į Europos žaliojo kurso politinius tikslus, ir jomis bus remiamas ekonomiškai efektyvus ir socialiai įtraukus perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui iki 2050 m. Tai padės įgyvendinti Europos ekonomikos atgaivinimo strategiją, kuria siekiama svarbios dvigubos – žaliosios ir skaitmeninės – pertvarkos, remiantis ES ir nacionaliniais tikslais.

2. LAIKINOSIOS SISTEMOS PAKEITIMAI

16. Toliau nurodyti laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemos pakeitimai įsigalios 2020 m. gegužės 8 d.
17. 7 punktą pakeičiamas taip:

„7. Jei dėl COVID-19 protrūkio bankams prireiktų nepaprastosios viešosios finansinės paramos (žr. BGPD 2 straipsnio 1 dalies 28 punktą ir BPMR 3 straipsnio 1 dalies 29 punktą) likvidumo, rekapitalizavimo arba sumažėjusios vertės turto priemonės forma, reikės įvertinti, ar priemonė atitinka BGPD 32 straipsnio 4 dalies d punkto i, ii arba iii papunkčiuose ir BPMR 18 straipsnio 4 dalies d punkto i, ii arba iii papunkčiuose nustatytas sąlygas. Jeigu pastarosios sąlygos būtų įvykdytos, tokią nepaprastąją viešąją finansinę paramą gaunantis bankas nebūtų laikomas žlungančiu arba galinčiu žlugti. Jei tokiomis priemonėmis būtų sprendžiamos su COVID-19 protrūkiu susijusios problemos, būtų laikoma, kad joms taikomas 2013 m. Bankų komunikato ⁽⁹⁾ 45 punktą, kuriame nustatyta reikalavimo, kad akcininkai ir subordinuotieji kreditoriai dalytųsi našta, išimtis.“
18. 9 punktą pakeičiamas taip:

„9. COVID-19 protrūkis kelia didelio nuosmukio pavojų visai ES ekonomikai, dėl kurio gali nukentėti įmonės, darbo vietos ir namų ūkiai. Siekiant užtikrinti, kad rinkose išliktų pakankamas likvidumas, atlyginta sėkmingai veikusioms įmonėms padaryta žala ir išsaugotas ekonominės veiklos tęstinumas COVID-19 protrūkio metu ir po jo, reikalinga kryptinga viešoji parama. Be to, valstybės narės gali nuspręsti paremti kelionių ir turizmo sektoriuje veikiančias įmones, kad užtikrintų, jog būtų patenkinti dėl COVID-19 protrūkio pateikti reikalavimai grąžinti pinigus taip užtikrinant keleivių ir vartotojų teisių apsaugą, ir vienodas sąlygas keleiviams. Turint omenyje ribotą ES biudžeto dydį, pagrindinis atsakas bus duodamas iš valstybių narių

⁽⁶⁾ Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos rizikos finansų investicijoms skatinti gairių (OL C 19, 2014 1 22, p. 4).

⁽⁷⁾ 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1).

⁽⁸⁾ Pavyzdžiui, 2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairių (OL C 200, 2014 6 28, p. 1), Valstybės pagalbos taisyklių taikymo plačiajuosčio ryšio tinklų sparčiam diegimui gairių (OL C 25, 2013 1 26, p. 1), 2014–2020 m. regioninės valstybės pagalbos gairių (OL C 209, 2013 7 23, p. 1), Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistemos (OL C 198, 2014 6 27, p. 1) ir Valstybės pagalbos, skirtos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti, suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijų (OL C 188, 2014 6 20, p. 4).

⁽⁹⁾ Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. bankams skirtoms priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (OL C 216, 2013 7 30, p. 1).

nacionalinių biudžetų. ES valstybės pagalbos taisyklės sudaro sąlygas valstybėms narėms nedelsiant imtis veiksmingų priemonių piliečiams ir įmonėms, visų pirma MVĮ, dėl COVID-19 protrūkio patiriantiems ekonominių sunkumų, remti.“

19. 13 punktas pakeičiamas taip:

„13. Valstybės narės taip pat gali parengti paramos priemonės pagal bendrosios išimties reglamentus ⁽¹⁰⁾ nedalyvaujant Komisijai.“

20. 20 punktas pakeičiamas taip:

„20. Šiame komunikate aprašytos laikinosios pagalbos priemonės gali būti sumuojamos, laikantis konkrečiuose šio komunikato skirsniuose išdėstytų nuostatų. Šiame komunikate aprašytos laikinosios pagalbos priemonės gali būti sumuojamos su pagal *de minimis* reglamentus ⁽¹¹⁾ (teikiama pagalba) arba pagal bendrosios išimties reglamentus ⁽¹²⁾ teikiama pagalba, jeigu laikomasi tų reglamentų nuostatų ir sumavimo taisyklių.“

21. Įterpiamas 20a punktas:

„20a. Pagalba kredito ir finansų įstaigoms pagal šį komunikatą nėra vertinama, išskyrus: i) netiesioginę naudą kredito arba finansų įstaigoms, teikiančioms pagalbą paskolų arba garantijų forma pagal 3.1–3.3 skirsnius, laikantis 3.4 skirsnyje nustatytų apsaugos priemonių, ir ii) pagalbą pagal 3.10 skirsnį, jeigu schema nėra skirta išimtinai finansų sektoriaus darbuotojams.“

22. 3.1 skirsnio pavadinimas pakeičiamas taip:

„3.1. Ribotos pagalbos sumos“

23. 22 punkte 16 išnaša pakeičiama taip:

„Jeigu pagalba teikiama mokesčių lengvatomis, mokestinis įsipareigojimas, dėl kurio suteikiama ši lengvata, turi būti atsiradęs ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d.“

⁽¹⁰⁾ 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1), 2014 m. birželio 25 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 702/2014, kuriuo skelbiama, kad tam tikrų kategorijų pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius (OL L 193, 2014 7 1, p. 1), ir 2014 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1388/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba įmonėms, kurios verčiasi žvejybos ir akvakultūros produktų gamyba, perdirbimu ir prekyba, skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 369, 2014 12 24, p. 37).

⁽¹¹⁾ 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL L 352, 2013 12 24, p. 1), 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1408/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio sektoriuje (OL L 352, 2013 12 24, p. 9), 2014 m. birželio 27 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 717/2014 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje (OL L 190, 2014 6 28, p. 45) ir 2012 m. balandžio 25 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 360/2012 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai, skiriamai visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms (OL L 114, 2012 4 26, p. 8).

⁽¹²⁾ 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą), 2014 m. birželio 25 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 702/2014, kuriuo skelbiama, kad tam tikrų kategorijų pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius (OL L 193, 2014 7 1, p. 1), ir 2014 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1388/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba įmonėms, kurios verčiasi žvejybos ir akvakultūros produktų gamyba, perdirbimu ir prekyba, skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 369, 2014 12 24, p. 37).

24. 23a punktas pakeičiamas taip:

„23a. Jeigu įmonė veiklą vykdo keliuose sektoriuose, kuriems pagal 22 punkto a papunktį ir 23 punkto a papunktį taikomos skirtingos didžiausios sumos, atitinkama valstybė narė tinkamomis priemonėmis, pavyzdžiui, atskirdama sąskaitas, užtikrina, kad būtų laikomasi kiekvienai iš tų veiklos rūšių nustatytos atitinkamos viršutinės ribos ir kad nebūtų viršijama bendra didžiausia suma –800 000 EUR vienai įmonei.“
Jeigu įmonė vykdo veiklą sektoriuose, kuriems taikomas 23 punkto a papunktis, turėtų būti neviršijama bendra didžiausia suma –120 000 EUR vienai įmonei.

25. Įterpiamas 24a punktas:

„24a. Pagal 3.2 skirsnį teikiama pagalba nesumuojama su pagalba, teikiama tai pačiai pagrindinei paskolos daliai pagal 3.3 skirsnį, ir atvirkščiai. Pagalba skirtingoms paskoloms, teikiama pagal 3.2 ir 3.3 skirsnius, gali būti sumuojama, jei bendra paskolų suma vienam pagalbos gavėjui neviršija 25 punkto d papunktyje arba 27 punkto d papunktyje nustatytų viršutinių ribų. Pagalbos gavėjas vienu metu gali būti pasinaudoti keliomis 3.2 skirsnyje nurodytomis priemonėmis, jei bendra kiekvieno pagalbos gavėjo paskolų suma neviršija 25 punkto d ir e papunkčiuose nustatytų viršutinių ribų.“

26. 25 punkto d papunkčio iii papunktis pakeičiamas taip:

„iii) jei valstybė narė pateikia Komisijai tinkamą pagrindimą (pavyzdžiui, susijusį su tam tikros rūšies įmonių ypatumais), paskolos suma gali būti padidinta, kad per ateinančius 18 mėnesių nuo suteikimo būtų patenkinti MVĮ⁽¹³⁾ likvidumo poreikiai, o per ateinančius 12 mėnesių – didžiųjų įmonių likvidumo poreikiai. Likvidumo poreikius turėtų nustatyti patys paramos gavėjai⁽¹⁴⁾.“

27. 25 punkto e papunktis pakeičiamas taip:

„e) Paskolų, kurių terminas sueina iki 2020 m. gruodžio 31 d., pagrindinė suma 25 punkto d papunktyje nustatytą dydį gali viršyti, jei valstybė narė pateikia Komisijai tinkamą pagrindimą ir su sąlyga, kad valstybė narė vis dar užtikrina ir Komisijai įrodo pagalbos proporcingumą.“

28. 26 punktas pakeičiamas taip:

„26. Siekiant, kad staiga su grynųjų pinigų trūkumu susidūrusios įmonės galėtų užsitikrinti likvidumą, dabartinėmis aplinkybėmis tinkamas, būtinas ir tikslingas sprendimas gali būti subsidijuojamos palūkanų normos, taikomos ribotam laikotarpiui ir paskolos sumai. Be to, dabartinėmis aplinkybėmis tinkamas, būtinas ir tikslingas sprendimas taip pat gali būti subordinuotoji skola, kuri nemokumo bylos atveju yra subordinuota paprastiesiems privileijuotiesiems kreditoriams. Tokia skola yra mažiau konkurenciją iškraipanti priemonė nei nuosavo kapitalo ar mišraus kapitalo priemonė, nes įmonei tęsiant veiklą jos negalima automatiškai konvertuoti į nuosavą kapitalą. Todėl pagalba subordinuotąja skola⁽¹⁵⁾ turi atitikti numatytas skolos priemonėms skirtas 3.3 skirsnio sąlygas. Tačiau dėl to, panašiai kaip dėl kapitalo paramos, padidėja įmonių gebėjimas prisiimti pirmąją skolą, todėl dėl kredito rizikos papildomai taikomas papildomas antkainis ir papildomas apribojimas dėl sumos, palyginti su pirmąją skola (vienas trečdalis didžiosioms įmonėms ir pusė sumos MVĮ, kaip apibrėžta 27 punkto d papunkčio i arba ii papunkčiuose). Kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos, viršijus šias viršutines ribas, subordinuotoji skola turėtų būti vertinama pagal 3.11 skirsnyje nustatytas rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonėms taikomas sąlygas.“

⁽¹³⁾ Kaip apibrėžta 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius, (Bendrojo bendrosios išimties reglamento) I priede.

⁽¹⁴⁾ Likvidumo planas gali apimti ir apyvartinį kapitalą, ir investicines sąnaudas.

⁽¹⁵⁾ Išskyrus atvejus, kai tokia pagalba atitinka šio komunikato 3.1 skirsnio sąlygas.

29. Įterpiamas naujas 26a punktas:

„26a. Pagalba, teikiama pagal 3.3 skirsnį, negali būti sumuojama su pagalba, teikiama tai pačiai pagrindinei paskolos daliai pagal 3.2 skirsnį, ir atvirkščiai. Pagalba skirtingoms paskoloms, teikiama pagal 3.2 ir 3.3 skirsnius, gali būti sumuojama, jeigu bendra paskolų suma vienam pagalbos gavėjui neviršija 25 punkto d papunktyje arba 27 punkto d papunktyje nustatytų ribų. Kartu pagalbos gavėjas gali pasinaudoti keliomis 3.3 skirsnyje nurodytomis priemonėmis, jeigu bendra paskolų suma vienam pagalbos gavėjui neviršija 27 punkto d ir e papunkčiuose nustatytų viršutinių ribų.“

30. 27 punkto d papunkčio iii papunktis pakeičiamas taip:

„iii) jei valstybė narė pateikia Komisijai tinkamą pagrindimą (pavyzdžiui, susijusį su tam tikros rūšies įmonių ypatumais), paskolos suma gali būti padidinta, kad per ateinančius 18 mėnesių nuo suteikimo būtų patenkinti MVĮ ⁽¹⁶⁾ likvidumo poreikiai, o per ateinančius 12 mėnesių – didžiųjų įmonių likvidumo poreikiai. Likvidumo poreikius turėtų nustatyti patys paramos gavėjai ⁽¹⁷⁾.“

31. 27 punkto e papunktis pakeičiamas taip:

„e) paskolų, kurių terminas sueina iki 2020 m. gruodžio 31 d., pagrindinė suma 27 punkto d papunktyje nustatytą dydį gali viršyti, jei valstybė narė pateikia Komisijai tinkamą pagrindimą ir su sąlyga, kad valstybė narė vis dar užtikrina ir Komisijai įrodo pagalbos proporcingumą.“

32. Įterpiamas naujas 27a punktas:

„27a. Skolos priemonės, kurios nemokumo bylos atveju yra subordinuotos paprastiesiems privilegijuotiesiems kreditoriams, gali būti suteikiamos taikant mažesnes palūkanų normas, kurios yra bent lygios 27 punkto a papunkčio lentelėje nurodytai bazinei normai ir kredito rizikos maržoms, padidintoms 200 bazinių punktų didžiosioms įmonėms ir 150 bazinių punktų MVĮ. Tokioms skolos priemonėms taikoma 27 punkto b papunktyje numatyta alternatyvi galimybė. Taip pat turi būti laikomasi 27 punkto c, f ir g papunkčių. Priemonės suderinamumas su vidaus rinka nustatomas pagal 3.11 skirsnį, jei subordinuotosios skolos suma viršija abi toliau nurodytas ribas ⁽¹⁸⁾:

- i) du trečdalius pagalbos gavėjo metinių darbo užmokesčio išlaidų, jei tai yra didžiosios įmonės, ir metines pagalbos gavėjo darbo užmokesčio išlaidas, jei tai yra MVĮ, kaip apibrėžta 27 punkto d papunkčio i papunktyje, ir
- ii) 8,4 % visos pagalbos gavėjo 2019 m. apyvartos, jei tai yra didžioji įmonė, ir 12,5 % visos pagalbos gavėjo 2019 m. apyvartos, jei tai yra MVĮ.“

33. 28 punktas pakeičiamas taip:

„28. Įmonėms, staiga susidūrusioms su likvidumo trūkumu, šio komunikato 3.1, 3.2 ir 3.3 skirsniuose numatyta pagalba garantijomis ir paskolomis gali būti teikiama tiesiogiai arba per kredito įstaigas ir kitas finansų įstaigas, kaip antai finansų tarpininkus. Pastaruoju atveju turi būti laikomasi toliau nurodytų sąlygų.“

34. 31 punktas pakeičiamas taip:

„31. Kredito ar kitos finansų įstaigos turėtų, kiek įmanoma, sudaryti sąlygas, kad valstybės garantijos arba subsidijuojamų paskolų palūkanų normų nauda pasiektų galutinius pagalbos gavėjus. Finansų tarpininkas turi turėti galimybę įrodyti, kad jis naudoja mechanizmą, kuriuo užtikrinama, kad nauda, kurią sudaro didesnė finansavimo apimtis, rizikingesni portfeliai, mažesni užtikrinimo priemonės reikalavimai, mažesnės garantijos priemonės arba mažesnės palūkanos, nei būtų be tokių valstybės garantijų ar paskolų, kiek įmanoma, būtų perduota galutiniams pagalbos gavėjams.“

⁽¹⁶⁾ Kaip apibrėžta Bendrojo bendrosios išimties reglamento I priede.

⁽¹⁷⁾ Likvidumo planas gali apimti ir apyvartinį kapitalą, ir investicines sąnaudas.

⁽¹⁸⁾ Jeigu atkarpos mokėjimai kapitalizuojami, į tai būtina atsižvelgti nustatant šias ribas, su sąlyga, kad toks kapitalizavimas buvo planuojamas arba numatomas pranešimo apie priemonę metu. Į tokių skaičiavimą taip pat turi būti įtraukta bet kokia kita valstybės pagalbos priemonė subordinuotosios skolos forma, suteikta dėl COVID-19 protrūkio net ne pagal šį komunikatą. Tačiau subordinuotajai skolai, suteiktai pagal šio komunikato 3.1 skirsnį, šios viršutinės ribos netaikomos.

35. 37 punkto j papunktis pakeičiamas taip:

„j) bandymo ir gamybos apimties didinimo infrastruktūra yra skaidriai ir nediskriminuojamai atveriamą ir prieinama keliems naudotojams. Įmonėms, kurios finansavo ne mažiau kaip 10 % investicinių sąnaudų, gali būti suteikta lengvatinė prieiga palankesnėmis sąlygomis;“

36. Įterpiamas 43a punktas:

„43a. Tiek, kiek tokia schema taip pat taikoma kredito ar finansų įstaigų darbuotojams, bet kokios pagalbos tokioms įstaigoms tikslas nėra išsaugoti ar atkurti jų gyvybingumą, likvidumą ar mokumą, nes svarbiausias tokios pagalbos tikslas yra socialinis ⁽¹⁹⁾. Todėl Komisija mano, kad tokia pagalba neturėtų būti laikoma nepaprastąja viešąja finansine parama pagal BGD 2 straipsnio 1 dalies 28 punktą ir BPMR 3 straipsnio 1 dalies 29 punktą ir neturėtų būti vertinama pagal bankų sektoriui taikomas valstybės pagalbos taisykles. ⁽²⁰⁾“

37. Įterpiamas šis skirsnis:

„3.11. **Rekapitalizavimo priemonės**

44. Vadovaujantis ES valstybės pagalbos taisyklėmis, pagal šią laikinąją sistemą nustatomi kriterijai, pagal kuriuos valstybės narės gali teikti viešąją paramą nuosavo kapitalo ir (arba) mišraus kapitalo priemonėmis dėl COVID-19 protrūkio finansinių sunkumų patiriančioms įmonėms ⁽²¹⁾. Ja siekiama užtikrinti, kad dėl ekonomikos sutrikdymo įmonės, kurios iki COVID-19 protrūkio buvo gyvybingos, be reikalo nepasitrauktų iš rinkos. Todėl rekapitalizavimas neturi viršyti minimumo, būtino pagalbos gavėjo gyvybingumui užtikrinti, ir neturėtų būti didesnis, nei reikia iki COVID-19 protrūkio buvusiai pagalbos gavėjo kapitalo struktūrai atkurti. Didžiosios įmonės turi pranešti, kaip gauta pagalba remiama jų veikla, laikantis ES ir nacionalinių išipareigojimų, susijusių su žaliaja ir skaitmenine transformacija, be kita ko, neutralaus poveikio klimatui iki 2050 m. ES tikslu.

45. Kartu Komisija pažymi, kad nacionalinės viešosios paramos nuosavo kapitalo ir (arba) mišraus kapitalo priemonėmis teikimas pagal schemas arba atskirais atvejais turėtų būti svarstomas tik tuo atveju, jei neįmanoma rasti jokio kito tinkamo sprendimo. Be to, tokios priemonės turėtų būti teikiamos laikantis griežtų sąlygų, nes jos labai iškraipo įmonių konkurenciją. Todėl tokioms intervencijoms turi būti taikomos aiškios sąlygos, susijusios su valstybės dalyvavimu atitinkamų įmonių nuosavame kapitale, atlygiu už jį ir pasitraukimu iš jo, nuostatos dėl valdymo ir tinkamos konkurencijos iškraipymų ribojimo priemonės. Atsižvelgdama į tai, Komisija pažymi, kad parengus nacionalines paramos priemones taip, kad jos atitiktų ES politikos tikslus, susijusius su jų ekonomikos žaliaja ir skaitmenine transformacija, bus galima užtikrinti tvaresnį ilgalaikį augimą ir paremti perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui iki 2050 m. – sutartą ES tikslą.

3.11.1. *Taikymas*

46. Pagal šį komunikatą toliau nurodytos sąlygos taikomos valstybių narių ne finansų įmonių rekapitalizavimo schemoms ir individualioms rekapitalizavimo priemonėms (toliau kartu – rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonės), kurioms netaikomas šio komunikato 3.1 skirsnis. Jos taikomos rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonėms, skirtoms didžiosioms įmonėms ir MVĮ ⁽²²⁾.

47. Toliau nurodytos sąlygos taip pat taikomos subordinuotosios skolos priemonėms, kurios viršija abi šio komunikato 3.3 skirsnio 27a punkto i ir ii papunkčiuose nurodytas viršutines ribas.

⁽¹⁹⁾ Pagal analogiją žr. Komisijos sprendimo SA.49554-CY „Kipro Respublikos neveiksnių paskolų, užtikrintų pirminėmis gyvenamosiomis patalpomis, schema (Estia)“ 73 konstatuojamąją dalį ir Komisijos sprendimo SA.53520-EL „Pirminės gyvenamosios vietos apsaugos schema“ 71 konstatuojamąją dalį.

⁽²⁰⁾ Žr. šio komunikato 6 punktą.

⁽²¹⁾ Galimybė teikti pagalbą nuosavo kapitalo ir (arba) mišraus kapitalo priemonėmis jau numatyta šio komunikato 3.1 skirsnio sąlygose, tačiau daug mažesnėmis nominaliomis sumomis.

⁽²²⁾ Kaip nustatyta komunikato 16 punkte, išlieka galimybė pranešti apie alternatyvius metodus, laikantis SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkto.

48. Rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonės suteikiamos ne vėliau kaip 2021 m. birželio 30 d.
- 3.11.2. *Tinkamumo ir dalyvavimo sąlygos*
49. Rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonė turi atitikti šias sąlygas:
- be valstybės intervencijos pagalbos gavėjas nutrauktų veiklą arba susidurtų su dideliais sunkumais vykdydamas savo veiklą. Tokius sunkumus galima įrodyti visų pirma pagalbos gavėjo skolos ir nuosavo kapitalo santykio arba panašių rodiklių pablogėjimu;
 - intervencija atitinka bendrą interesą. Tai gali būti siekis išvengti socialinių sunkumų ir rinkos nepakankamumo dėl didelio užimtumo lygio smukimo, novatoriškos įmonės pasitraukimo, sisteminės svarbos įmonės pasitraukimo, svarbios paslaugos sutrikdymo rizikos ar panašių atitinkamos valstybės narės tinkamai pagrįstų situacijų;
 - pagalbos gavėjas negali gauti finansavimo rinkose prieinamomis sąlygomis, o atitinkamos valstybės narės turimų horizontaliųjų priemonių likvidumo poreikiams patenkinti nepakanka, kad būtų užtikrintas jo gyvybingumas, ir
 - pagalbos gavėjas nėra įmonė, kuri 2019 m. gruodžio 31 d. jau buvo laikoma sunkumų patiriančia įmone (kaip apibrėžta Bendrajame bendrosios išimties reglamente ⁽²³⁾).
50. Valstybės narės suteikia rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemones pagal Komisijos patvirtintą pagalbos schemą tik po to, kai įmonės – potencialios pagalbos gavėjos – pateikia raštišką prašymą suteikti tokią pagalbą. Pagalbos, apie kurią reikia pranešti atskirai, atveju valstybės narės, pranešdamos Komisijai apie individualios pagalbos priemonę, pateikia tokio raštiško prašymo įrodymą.
51. Šio skirsnio ir 3.11.4, 3.11.5, 3.11.6 bei 3.11.7 skirsnių reikalavimai taikomi ir rekapitalizavimo dėl COVID-19 schemoms, ir individualios pagalbos priemonėms. Tvirtindama schemą, Komisija prašys atskirai pranešti apie individualią pagalbą, viršijančią 250 mln. EUR ribą. Atsižvelgdama į tokius pranešimus, Komisija įvertins, ar rinkoje esamo finansavimo arba horizontaliųjų priemonių likvidumo poreikiams patenkinti nepakanka pagalbos gavėjo gyvybingumui užtikrinti; ar atrinktos rekapitalizavimo priemonės ir su jomis susijusios sąlygos yra tinkamos dideliems pagalbos gavėjo sunkumams įveikti; ar pagalba yra proporcinga ir ar laikomasi šio skirsnio ir 3.11.4, 3.11.5, 3.11.6 bei 3.11.7 skirsnių sąlygų.
- 3.11.3. *Rekapitalizavimo priemonių rūšys*
52. Valstybės narės gali teikti rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemones naudodamos du skirtingus rekapitalizavimo priemonių rinkinius:
- nuosavo kapitalo priemones, visų pirma naujų paprastųjų arba privilegijuotųjų akcijų išleidimą, ir (arba)
 - priemones, turinčias nuosavo kapitalo komponentą (toliau – mišraus kapitalo priemonės) ⁽²⁴⁾, visų pirma teises gauti dalį pelno, akcijas be balsavimo teisės ir konvertuojamąsias užtikrintas arba neužtikrintas obligacijas.
53. Valstybės intervencija gali būti bet koks minėtų priemonių variantas arba nuosavo kapitalo ir mišraus kapitalo priemonių derinys. Valstybės narės taip pat gali garantuoti pirmiau nurodytas priemones, kai jos platinamos rinkoje, su sąlyga, kad bet kokia valstybės intervencija į pagalbos gavėją atitinka šio komunikato 3.11 skirsnyje nustatytas sąlygas. Valstybė narė turi užtikrinti, kad atrinktos rekapitalizavimo priemonės ir su jomis susijusios sąlygos būtų tinkamiausios pagalbos gavėjo rekapitalizavimo poreikiams patenkinti ir kartu mažiausiai iškraipytų konkurenciją.

⁽²³⁾ Kaip apibrėžta 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1), 2 straipsnio 18 punkte.

⁽²⁴⁾ Mišraus kapitalo priemonės yra priemonės, turinčios skolos ir nuosavo kapitalo požymių. Pavyzdžiui, už konvertuojamąsias obligacijas atlyginama kaip už obligacijas, kol jos konvertuojamos į nuosavą kapitalą. Taigi bendro atlygio už mišraus kapitalo priemones vertinimas priklauso, viena vertus, nuo atlygio už jas, kai jos yra kaip skolos priemonės, ir, kita vertus, nuo konvertavimo į priemones, panašias į nuosavą kapitalą, sąlygų.

3.11.4. Rekapitalizavimo suma

54. Siekiant užtikrinti pagalbos proporcingumą, rekapitalizavimo dėl COVID-19 suma neturi viršyti minimumo, būtino pagalbos gavėjo gyvybingumui užtikrinti, ir neturėtų būti didesnė, nei reikia iki COVID-19 protrūkio buvusiai pagalbos gavėjo kapitalo struktūrai atkurti, t. y. iki 2019 m. gruodžio 31 d. Vertinant pagalbos proporcingumą, atsižvelgiama į dėl COVID-19 protrūkio gautą ar planuojamą valstybės pagalbą.

3.11.5. Valstybės atlygis ir pasitraukimas

Bendrieji principai

55. Valstybė už investiciją gauna tinkamą atlygį. Kuo atlygis artimesnis rinkos sąlygoms, tuo mažesnis galimas valstybės intervencijos sukeltas konkurencijos iškraipymas.
56. Rekapitalizavimo dėl COVID-19 suma turėtų būti išperkama, kai ekonomika stabilizuojasi. Komisija mano, kad tikslinga pagalbos gavėjui suteikti pakankamai laiko rekapitalizavimo sumai išpirkti. Kad išpirkimas būtų laipsniškai skatinamas, valstybė narė turi nustatyti mechanizmą.
57. Atlygis už rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonę turėtų būti didinamas, kad priartėtų prie rinkos kainų ir paskatintų pagalbos gavėją bei kitus akcininkus išpirkti valstybės rekapitalizavimo priemonę ir sumažinti konkurencijos iškraipymo riziką.
58. Tai reiškia, kad rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonėse turi būti numatytos tinkamos paskatos įmonėms išpirkti rekapitalizavimo sumą reikalaujant pakankamai didelio atlygio už rekapitalizavimą ir, kai tai leis rinkos sąlygos, ieškoti alternatyvaus kapitalo.
59. Vietoj toliau nurodytų atlygio metodikų valstybės narės gali pranešti apie schemas arba individualias priemones, kuriose atlygio metodika pritaikoma atsižvelgiant į kapitalo priemonės ypatybes ir pirmąjį rezultatą, jei jų bendras rezultatas, susijęs su skatinamuoju poveikiu valstybės pasitraukimui, ir bendras poveikis valstybės atlygiui yra panašūs.

Atlygis už nuosavo kapitalo priemones

60. Valstybės kapitalo injekcija arba lygiavertė intervencija vykdoma tokia kaina, kuri neviršytų vidutinės pagalbos gavėjo akcijos kainos per 15 dienų iki prašymo skirti kapitalo injekciją pateikimo. Jei pagalbos gavėjas nėra biržinė bendrovė, nepriklausomas ekspertas turėtų nustatyti jo rinkos vertę arba ji turėtų būti nustatoma kitomis proporcingomis priemonėmis.
61. Bet kuri rekapitalizavimo priemonė apima laipsniško didinimo mechanizmą, kuriuo didinamas atlygis valstybei, siekiant paskatinti pagalbos gavėją atpirkti valstybės kapitalo injekcijas. Šis atlygio padidėjimas gali būti atliekamas valstybei suteikiamų papildomų akcijų⁽²⁵⁾ arba kitų mechanizmų forma ir turėtų atitikti mažiausiai 10 % didesnę atlygį valstybei (už kapitalo dalį dėl su COVID-19 susijusios valstybės nuosavo kapitalo injekcijos, kuri nebuvo grąžinta) už kiekvieną laipsniško didinimo žingsnį:
- a) laipsniško didinimo mechanizmas bus aktyvuotas praėjus ketveriems metams po su COVID-19 susijusios nuosavo kapitalo injekcijos, jei valstybė nebus pardavusi bent 40 % savo akcinio kapitalo, susidariusio dėl su COVID-19 susijusios nuosavo kapitalo injekcijos;

⁽²⁵⁾ Papildomos akcijos gali būti suteiktos, pavyzdžiui, rekapitalizavimo dieną išleidžiant konvertuojamąsias obligacijas, kurios bus konvertuotos į nuosavybės vertybinius popierius tą dieną, kai bus pradėtas taikyti laipsniško didinimo mechanizmas.

b) laipsniško didinimo mechanizmas vėl bus aktyvuotas praėjus šešeriems metams po su COVID-19 susijusios nuosavo kapitalo injekcijos, jei valstybė nebus pardavusi viso savo akcinio kapitalo, susidariusio dėl su COVID-19 susijusios valstybės nuosavo kapitalo injekcijos ⁽²⁶⁾.

Jei pagalbos gavėjas nėra biržinė bendrovė, valstybės narės gali nuspręsti kiekvieną iš abiejų etapų įgyvendinti po vieno metų, t. y. atitinkamai po penkerių ir septynerių metų nuo su COVID-19 susijusios nuosavo kapitalo injekcijos.

62. Komisija gali pritarti alternatyviems mechanizmom su sąlyga, kad jų bendras rezultatas, susijęs su skatinamuoju poveikiu valstybės pasitraukimui, ir bendras poveikis valstybės atlygiui bus panašūs.
63. Pagalbos gavėjas bet kuriuo metu turi galimybę atpirkti valstybės įsigytą akcinio kapitalo dalį. Siekiant užtikrinti, kad valstybė gautų tinkamą atlygį už investiciją, atpirkimo kaina turėtų būti didesnė iš šių sumų: i) nominali valstybės investicija, padidinta metiniu atlygiu už palūkanas, kuris 200 bazinių punktų didesnis, nei nurodyta toliau pateiktoje lentelėje ⁽²⁷⁾, arba ii) rinkos kaina atpirkimo metu.
64. Kaip alternatyvą valstybė gali pasirinkti bet kada parduoti savo akcinio kapitalo dalį rinkos kainomis ne pagalbos gavėjui, o kitiems pirkėjams. Tokiam pardavimui atlikti iš esmės reikia atvirų ir nediskriminacinių konsultacijų su potencialiais pirkėjais arba atlikti pardavimą vertybinių popierių biržoje. Valstybė gali suteikti esamiems akcininkams pirmumo teises pirkti už viešųjų konsultacijų metu nustatytą kainą.

Atlygis už mišraus kapitalo priemones

65. Nustatant bendrą atlygį už mišraus kapitalo priemones privaloma tinkamai atsižvelgti į šiuos elementus:
- pasirinktos priemonės požymius, įskaitant jos subordinavimo lygį, riziką ir visas mokėjimo sąlygas;
 - numatytas paskatas pasitraukti (pvz., laipsniško didėjimo ir išpirkimo sąlygas) ir
 - atitinkamą palūkanų normų lyginamąjį indeksą.
66. Minimalus atlygis už mišraus kapitalo priemones iki jų konvertavimo į priemones, panašias į nuosavą kapitalą, turi būti bent jau lygus bazinei normai (1 metų IBOR arba Komisijos paskelbtam ekvivalentui ⁽²⁸⁾), pridėjus priemoką, kaip nurodyta toliau.

Atlygis už mišraus kapitalo priemones: 1 metų IBOR +

Pagalbos gavėjo rūšis	Pirmieji metai	2-ieji ir 3-ieji metai	4-ieji ir 5-ieji metai	6-ieji ir 7-ieji metai	8-ieji ir vėlesni metai
MVĮ	225 baziniai punktai	325 baziniai punktai	450 bazinių punktų	600 bazinių punktų	800 bazinių punktų
Didžiosios įmonės	250 bazinių punktų	350 bazinių punktų	500 bazinių punktų	700 bazinių punktų	950 bazinių punktų

67. Mišraus kapitalo priemonių konvertavimas į nuosavą kapitalą atliekamas taikant ne mažiau kaip 5 arba daugiau procentų nesiekiant konvertavimo metu galiojančios TERP (teorinės kainos be pasirašymo mokesčio).
68. Po konvertavimo į nuosavą kapitalą būtina įtraukti laipsniško didinimo mechanizmą, kad būtų padidintas atlygis valstybei, siekiant paskatinti pagalbos gavėjus atpirkti valstybės kapitalo injekcijas. Jei praėjus dvejiems metams po konvertavimo į nuosavą kapitalą dėl su COVID-19 susijusios valstybės intervencijos susidaręs nuosavas kapitalas vis dar priklauso valstybei, valstybė, be likusios kapitalo dalies, susidariusios

⁽²⁶⁾ Pavyzdžiui, jei laipsniškas padidinimas atliekamas suteikiant valstybei papildomų akcijų. Jei dėl kapitalo injekcijos valstybės dalis pagalbos gavėjo kapitale sudaro 40 % ir jei valstybė neparduoda savo kapitalo dalies iki prašomos datos, valstybės kapitalo dalis turėtų padidėti bent $0,1 \times 40 \% = 4 \%$, kad po su COVID-19 susijusios nuosavo kapitalo injekcijos praėjus ketveriems metams pasiektų 44 %, o praėjus šešeriems metams – 48 % ir dėl to atitinkamai sumažėtų kitų akcininkų turimos kapitalo dalys.

⁽²⁷⁾ 200 bazinių punktų padidinimas netaikomas aštuntais ir vėlesniais metais.

⁽²⁸⁾ Bazinės normos, apskaičiuojamos pagal Komisijos komunikatą dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo (OL C 14, 2008 1 19, p. 6), paskelbtos Konkurencijos GD interneto svetainėje https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

valstybei konvertavus su COVID-19 susijusias mišraus kapitalo priemones, gauna papildomą pagalbą gavėjo nuosavybės dalį. Ši papildoma nuosavybės dalis sudaro ne mažiau kaip 10 % likusios kapitalo dalies, susidariusios valstybei konvertavus su COVID-19 susijusias mišraus kapitalo priemones. Komisija gali pritarti alternatyviems laipsniško didinimo mechanizmomams, jei jų skatinamasis poveikis yra toks pat, o bendras poveikis valstybės atlygiui yra panašus.

69. Valstybės narės gali pasirinkti kainodaros formulę, kuri apima papildomas laipsniško didinimo arba lėšų grąžinimo sąlygas. Tokios ypatybės turėtų būti sukurtos taip, kad paskatintų anksčiau baigti teikti valstybės rekapitalizavimo paramą gavėjui. Komisija taip pat gali pritarti alternatyviai kainodaros metodikai su sąlyga, kad pagal ją bus nustatomi didesni nei pagal pirmiau minėtą metodiką arba panašūs atlygiai.
70. Kadangi mišrių priemonių pobūdis labai skiriasi, Komisija neteikia gairių dėl visų rūšių priemonių. Bet kuriuo atveju mišrios priemonės turi atitikti pirmiau minėtus principus, o atlygis turi atspindėti konkrečių priemonių riziką.

3.11.6. Netinkamo konkurencijos iškraipymo valdymas ir prevencija

71. Siekiant užkirsti kelią netinkamam konkurencijos iškraipymui, pagalbos gavėjai neturi vykdyti agresyvios komercinės plėtros, finansuojamos valstybės pagalbos lėšomis, arba pagalbos gavėjai neturi prisiimti pernelyg didelės rizikos. Apskritai, kuo mažesnė valstybės narės akcinio kapitalo dalis ir kuo didesnis atlygis, tuo mažiau reikia apsaugos priemonių.
72. Jei 250 mln. EUR viršijančios pagalbos pagal rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonę gavėjas yra įmonė, turinti didelės įtakos bent vienoje iš atitinkamų rinkų, kuriose ji veikia, valstybės narės turi pasiūlyti papildomų priemonių veiksmingai konkurencijai tose rinkose išlaikyti. Siūlydamos tokias priemones, valstybės narės visų pirma gali pasiūlyti struktūrinius arba elgesio išsipareigojimus, numatytus Komisijos pranešime dėl taisomųjų priemonių, kurios yra priimtinos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 802/2004.
73. Pagalbos pagal rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemones gavėjams draudžiama ją reklamuoti komerciniais tikslais.
74. Kol neišpirkta ne mažiau kaip 75 % rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonių, pagalbos gavėjams, išskyrus MVI, neleidžiama įsigyti didesnės nei 10 % konkurentų ar kitų tos pačios rūšies veiklos vykdytojų, įskaitant pradinės ir galutinės grandies veiklos vykdytojus, verslo dalies.
75. Išskirtinėmis aplinkybėmis ir nedarant poveikio susijungimų kontrolei, tokie pagalbos gavėjai gali įsigyti didesnę nei 10 % pradinės ar galutinės grandies veiklos vykdytojų savo veiklos teritorijoje verslo dalį tik tuo atveju, jei įsigijimas yra būtinas pagalbos gavėjo gyvybingumui išlaikyti. Komisija gali leisti vykdyti įsigijimą, jei tai būtina pagalbos gavėjo gyvybingumui išlaikyti. Įsigijimas negali būti vykdomas tol, kol Komisija nepriima sprendimo šiuo klausimu.
76. Valstybės pagalba nenaudojama integruotų įmonių, kurios jau 2019 m. gruodžio 31 d. patyrė ekonominių sunkumų, ekonominei veiklai kryžmiškai subsidijuoti. Siekiant užtikrinti, kad rekapitalizavimo priemone tai veiklai nebūtų padedama, integruotose įmonėse turi būti aiškiai atskirtos sąskaitos.
77. Kol neišpirktos visos rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonės, pagalbos gavėjai negali mokėti dividendų, atlikti neprivalomų atkarpų mokėjimų ar supirkti kitų nei valstybės akcijų.

78. Tol, kol neišpirkta ne mažiau kaip 75 % rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonių, kiekvieno pagalbos gavėjų vadovybės nario atlygis neturi viršyti jo atlygio fiksuoto dydžio dalies 2019 m. gruodžio 31 d. Asmenims, kurie tampa vadovybės nariais rekapitalizavimo metu arba po jo, taikoma riba yra mažiausias bet kurio iš vadovybės narių fiksuoto dydžio atlygis 2019 m. gruodžio 31 d. Jokiomis aplinkybėmis nemokamos premijos, kiti kintamieji ar palyginami atlygio elementai.
- 3.11.7. *Valstybės pasitraukimo strategija, susijusi su kapitalo dalimi, susidariusia dėl rekapitalizavimo, ir ataskaitų teikimo prievolės*
79. Pagalbos gavėjai, išskyrus MVĮ, kurie intervencijos metu gavo 25 % nuosavo kapitalo viršijančią rekapitalizavimo dėl COVID-19 pagalbą, privalo įrodyti, kad su kapitalo dalimi susijusi valstybės narės pasitraukimo strategija yra patikima, nebent valstybės intervencija per 12 mėnesių nuo pagalbos suteikimo dienos sumažinama iki mažesnio nei 25 % nuosavo kapitalo lygio ⁽²⁹⁾.
80. Pasitraukimo strategijoje nustatoma:
- a) pagalbos gavėjo veiklos tęsimo ir valstybės investuotų lėšų panaudojimo planas, įskaitant atlygio mokėjimo ir valstybės investicijos išpirkimo grafiką (toliau kartu – grąžinimo grafikas) ir
 - b) priemonės, kurių imsis pagalbos gavėjas ir valstybė, kad laikytųsi grąžinimo grafiko.
81. Pasitraukimo strategija turėtų būti parengta ir pateikta valstybei narei per 12 mėnesių nuo pagalbos suteikimo ir ją privalo patvirtinti valstybė narė.
82. Be 79–81 punktuose nustatytos prievolės, pagalbos gavėjai privalo pranešti valstybei narei apie grąžinimo grafiko įgyvendinimo pažangą ir 3.11.6 skirsnio sąlygų laikymąsi per 12 mėnesių nuo grafiko pateikimo, o vėliau periodiškai – kas 12 mėnesių.
83. Kol neišpirktos visos rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonės, rekapitalizavimo dėl COVID-19 pagalbos gavėjai, išskyrus MVĮ, per 12 mėnesių nuo pagalbos suteikimo dienos, o vėliau periodiškai kas 12 mėnesių skelbia informaciją apie gautos pagalbos panaudojimą. Visų pirma tai turėtų būti informacija apie tai, kaip gauta pagalba remiama jų veikla, laikantis ES ir nacionalinių įsipareigojimų, susijusių su žaliąja ir skaitmenine transformacija, be kita ko, neutralaus poveikio klimatui iki 2050 m. ES tikslu.
84. Valstybė narė turėtų kasmet pranešti Komisijai apie grąžinimo grafiko įgyvendinimą ir 3.11.6 skirsnyje nustatytų sąlygų laikymąsi. Jeigu pagalbos gavėjas gavo 250 mln. EUR viršijančią rekapitalizavimo dėl COVID-19 pagalbą, ataskaitoje pateikiama informacija apie 54 punkte nustatytų sąlygų laikymąsi.
85. Jei praėjus šešeriems metams po rekapitalizavimo dėl COVID-19 valstybės intervencija nebuvo sumažinta iki mažiau kaip 15 % pagalbos gavėjo nuosavo kapitalo, Komisijai privalomai pateikiamas tvirtinti Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires atitinkantis restruktūrizavimo planas. Komisija įvertins, ar restruktūrizavimo plane numatytais veiksmais užtikrinamas pagalbos gavėjo gyvybingumas, taip pat atsižvelgiant į ES tikslus ir nacionalinius įsipareigojimus, susijusius su žaliąja ir skaitmenine transformacija, ir valstybės pasitraukimas, nedarant neigiamo poveikio prekybai, kuris prieštarautų bendram interesui. Jei pagalbos gavėjas nėra biržinė bendrovė arba yra MVĮ, valstybė narė gali nuspręsti pateikti restruktūrizavimo planą tik tuo atveju, jei praėjus septyneriems metams po rekapitalizavimo dėl COVID-19 valstybės intervencija nebuvo sumažinta iki mažesnio kaip 15 % nuosavo kapitalo lygio.“

⁽²⁹⁾ Taikant šį 3.11.7 poskirsnį, valstybės suteiktos mišrios priemonės turėtų būti laikomos nuosavu kapitalu.

38. 44 punktas pernumeruojamas į 86 punktą ir iš dalies keičiamas taip:
- „86. Atitinkamą informaciją ⁽³⁰⁾ apie kiekvieną individualios pagalbos priemonę, suteiktą pagal šį komunikatą, išskyrus pagalbą, teikiamą pagal 3.9, 3.10 ir 3.11 skirsnius, valstybės narės privalo paskelbti išsamioje valstybės pagalbos interneto svetainėje arba Komisijos viešos paieškos svetainėje ⁽³¹⁾ per 12 mėnesių nuo jos suteikimo. Atitinkamą informaciją ⁽³²⁾ apie kiekvieną individualią rekapitalizavimo pagalbą, suteiktą pagal 3.11 skirsnį, valstybės narės privalo paskelbti išsamioje valstybės pagalbos interneto svetainėje arba Komisijos viešos paieškos svetainėje per 3 mėnesius nuo rekapitalizavimo pagalbos suteikimo. Nurodoma kiekvieno pagalbos gavėjo rekapitalizavimo nominalioji vertė.“
39. 45–52 punktai pernumeruojami į 87–94 punktus.
40. 49 punktas pernumeruojamas į 91 punktą ir pakeičiamas taip:
- „91. Šį komunikatą Komisija taiko nuo 2020 m. kovo 19 d., atsižvelgdama į ekonominį COVID-19 protrūkio poveikį, pareikalavusių nedelsiant imtis veiksmų. Šis komunikatas yra pagrįstas dabartinėmis išskirtinėmis aplinkybėmis ir nebus taikomas po 2020 m. gruodžio 31 d., išskyrus 3.11 skirsnį, kuris bus taikomas iki 2021 m. liepos 1 d. Iki 2020 m. gruodžio 31 d. Komisija gali patikslinti šį komunikatą svarbiais konkurencijos politikos arba ekonominiais sumetimais. Jeigu būtų naudinga, Komisija taip pat gali išsamiau paaikškinti savo požiūrį konkrečiais klausimais.“

⁽³⁰⁾ Tai yra informacija, kurios reikalaujama pagal 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014 III priedą, Komisijos reglamento (ES) Nr. 702/2014 III priedą ir 2014 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1388/2014 III priedą. Grąžintinų avansų, garantijų, paskolų, subordinuotų paskolų ir kitų formų paramos atveju nominalioji pagrindinės priemonės vertė nurodoma kiekvienam gavėjui. Mokesčių ir mokėjimo lengvatų atveju individualios pagalbos dydis gali būti nurodytas intervalais.

⁽³¹⁾ Valstybės pagalbos skaidrumo viešos paieškos svetainėje, kurią galima rasti adresu <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=lt>, galima susipažinti su duomenimis apie suteiktą individualią valstybės pagalbą, kuriuos valstybės narės pateikė laikydamosi Europos valstybės pagalbos skaidrumo reikalavimų.

⁽³²⁾ Tai yra informacija, kurios reikalaujama pagal 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014 III priedą, Komisijos reglamento (ES) Nr. 702/2014 III priedą ir 2014 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1388/2014 III priedą.

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

EUROPOS KOMISIJA

Euro kursas ⁽¹⁾

2020 m. gegužės 12 d.

(2020/C 164/04)

1 euro =

Valiuta	Valiutos kursas	Valiuta	Valiutos kursas		
USD	JAV doleris	1,0858	CAD	Kanados doleris	1,5178
JPY	Japonijos jena	116,56	HKD	Honkongo doleris	8,4154
DKK	Danijos krona	7,4577	NZD	Naujosios Zelandijos doleris	1,7742
GBP	Svaras sterlingas	0,87773	SGD	Singapūro doleris	1,5357
SEK	Švedijos krona	10,5968	KRW	Pietų Korėjos vonas	1 326,17
CHF	Šveicarijos frankas	1,0520	ZAR	Pietų Afrikos randas	19,7382
ISK	Islandijos krona	158,70	CNY	Kinijos ženminbi juanis	7,6933
NOK	Norvegijos krona	11,0518	HRK	Kroatijos kuna	7,5653
BGN	Bulgarijos levas	1,9558	IDR	Indonezijos rupija	16 073,64
CZK	Čekijos krona	27,423	MYR	Malaizijos ringitas	4,6977
HUF	Vengrijos forintas	350,75	PHP	Filipinų pesas	54,388
PLN	Lenkijos zlotas	4,5449	RUB	Rusijos rublis	79,4157
RON	Rumunijos lėja	4,8301	THB	Tailando batas	34,854
TRY	Turkijos lira	7,5979	BRL	Brazilijos realas	6,2708
AUD	Australijos doleris	1,6625	MXN	Meksikos pesas	25,8251
			INR	Indijos rupija	81,5930

⁽¹⁾ Šaltinis: valiutų perskaičiavimo kursai paskelbti ECB.

KOMISIJOS KOMUNIKATAS**Bendro 2019 m. apyvartoje buvusių apyvartinių taršos leidimų skaičiaus paskelbimas ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos, sukurtos Direktyva 2003/87/EB, rinkos stabilumo rezervo reikmėms**

(2020/C 164/05)

1. Įvadas

2015 m. Taryba ir Europos Parlamentas nusprendė sukurti rinkos stabilumo rezervą (RSR) ⁽¹⁾ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB ⁽²⁾ nustatytoje ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje (ATLPS). RSR pradėjo veikti 2019 m. sausio mėn. Rinkos stabilumo rezervas sukurtas siekiant užtikrinti, kad ES anglies dioksido rinkoje nesusidarytų didelis struktūrinis apyvartinių taršos leidimų (toliau – ATL) perteklius, nes tuomet kyla rizika, kad ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema nebesiųs atitinkamo signalo investuotojams, o jo reikia, kad ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslų būtų pasiekta ekonomiškai efektyviai. Kita jo paskirtis – padidinti ES ATLPS atsparumą pasiūlos ir paklausos disbalanso atveju, kad ES ATLPS rinka galėtų veikti tinkamai.

Sprendime nustatyta, kad nuo 2017 m. kiekvienais metais iki gegužės 15 d. Komisija turi paskelbti visų apyvartoje esančių ATL skaičių. Pagal šį skaičių nustatoma, ar tam tikras skaičius ATL, kuriuos ketinama parduoti aukcione, turėtų būti perkeltas į rezervą, ar perkeltas iš jo.

2019 m. gegužės 14 d. Komisija paskelbė, kad 2018 m. apyvartoje iš viso buvo maždaug 1,65 mlrd. ATL ⁽³⁾. Pagal RSR taisykles, paskelbus šį skaičių, laikotarpiu nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. iki 2020 m. rugpjūčio 31 d. į rezervą turėjo būti perkelti 397 178 358 ATL ⁽⁴⁾, t. y. sumažintas aukcione parduodamų ATL skaičius.

Šis komunikatas yra ketvirtas su RSR susijęs dokumentas ir jame skelbiami 2019 m. duomenys. Jame pateikiamas bendras apyvartoje buvusių ATL skaičius ir išsamiai išdėstoma, kaip jis apskaičiuotas. Šiame dokumente bus nustatyta, kiek ATL bus perkelta į rezervą nuo 2020 m. rugsėjo mėn. iki 2021 m. rugpjūčio mėn.

2. Rinkos stabilumo rezervo veikimas

RSR pradeda veikti automatiškai, kai tik bendras apyvartoje esančių ATL skaičius neatitinka iš anksto nustatyto intervalo. Į rezervą ATL perkeliama, jei bendras apyvartoje esančių ATL skaičius viršija 833 mln. ATL ribinę vertę. Iš rezervo ATL perkeliama, jei bendras apyvartoje esančių ATL skaičius yra mažesnis kaip 400 mln. Praktiškai į rezervą ATL perkeliama aukcionuose parduodant 100 mln. mažiau ATL, o iš rezervo jie paimami būsimuose aukcionuose parduodant jų 100 mln. daugiau.

Taigi bendro apyvartoje esančių ATL skaičiaus, kuriuo remiantis ATL perkeliama į rezervą arba iš jo, paskelbimas yra svarbus rezervo veikimo elementas.

Per ES ATLPS peržiūrą ⁽⁵⁾ padaryta svarbių RSR veikimo pakeitimų. 2019–2023 m. laikotarpiu bendro apyvartoje esančių ATL skaičiaus procentinė dalis, pagal kurią nustatoma, kiek ATL bus perkelta į rezervą viršijus 833 mln. ATL ribinę vertę, laikinai padvigubinta nuo 12 iki 24 %. Be to, nuo 2023 m. RSR esantys ATL, kurių skaičius viršys ankstesniais metais aukcionuose parduotų ATL skaičių, nebegalios.

⁽¹⁾ 2015 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo bei kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB (OL L 264, 2015 10 9, p. 1).

⁽²⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

⁽³⁾ Žr. Komisijos komunikatą C(2019) 3288 *final*. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0516\(01\)&qid=1556629414851&from=LT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XC0516(01)&qid=1556629414851&from=LT)

⁽⁴⁾ Kiekvienos valstybės narės įnašas į rinkos stabilumo rezervą 2019 m. rugsėjo 1 d. – gruodžio 31 d. ir 2020 m. sausio 1 d. – rugpjūčio 31 d. laikotarpiais nustatytas Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai „Europos anglies dioksido rinkos veikimo ataskaita“ (COM(2019) 557 *final*), paskelbtoje 2019 m. spalio 31 d.

⁽⁵⁾ 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/410, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB siekiant ekonomiškai efektyviai dar labiau sumažinti išmetamųjų teršalų kieki ir paskatinti investicijas į mažo anglies dioksido kiekio technologijas ir Sprendimas (ES) 2015/1814 (OL L 76, 2018 3 19, p. 3).

Taigi remiantis šiuo komunikatu, per dvylikos mėnesių laikotarpį, prasidedantį 2020 m. rugsėjo 1 d., į rezervą bus perkelta 24 % ⁽⁶⁾ viso apyvartoje esančių ATL skaičiaus. Atitinkamas kiekis bus išskaičiuotas iš valstybių narių ir Jungtinės Karalystės aukcionams skirtų ATL kiekių, atsižvelgiant į jų atitinkamas aukcionuose parduodamų ATL dalis. Šiomis aplinkybėmis primenama, kad iki 2025 m. gruodžio 31 d., apskaičiuojant tas atitinkamas dalis, neatsižvelgiama į ATL, perskirstomus siekiant solidarumo ir augimo Sąjungoje.

3. Bendras apyvartoje esančių ATL skaičius

Sprendimo (ES) 2015/1814 1 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad bendras apyvartoje esančių ATL skaičius „gaunamas iš sudėtinio apyvartinių taršos leidimų, išduotų laikotarpiu nuo 2008 m. sausio 1 d. iki tų konkrečių metų gruodžio 31 d. (įskaitant tuo laikotarpiu pagal Direktyvos 2003/87/EB 13 straipsnio 2 dalį išduotus apyvartinius taršos leidimus ir ES ATLPS įrenginių veiklos vykdytojų turimas teises naudoti tarptautinius kreditus), skaičiaus atėmus sudėtinį patvirtintų ES ATLPS įrenginių laikotarpiu nuo 2008 m. sausio 1 d. iki tų pačių metų gruodžio 31 d. išmestų teršalų tonų, visų pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 4 dalį panaikintų ir rezerve esančių apyvartinių taršos leidimų skaičių“.

Trumpai tariant, bendras apyvartoje esančių ATL skaičius, nuo kurio priklauso, ar ATL bus perkelti į rezervą ar iš jo, apskaičiuojamas pagal tokią formulę:

$TNAC = \text{pasiūla} - (\text{paklausa} + \text{RSR esantys ATL})$

Bendrą apyvartoje esančių ATL skaičių lemia trys skirtingi elementai: pirmas – ATL pasiūla nuo 2008 m. sausio 1 d.; antras – ATL paklausa (grąžintų ir panaikintų ATL skaičius); trečias – rezerve esančių ATL skaičius.

Kaip numatyta Sprendime (ES) 2015/1814, į aviacijos ATL ir patvirtintą aviacijos sektoriuje išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį šiomis aplinkybėmis neatsižvelgiama.

3.1. Pasiūla

ATL pasiūlą rinkoje lemia penki skirtingi elementai:

- iš 2008–2012 m. laikotarpio (2 etapo) perkeltų ATL skaičius,
- nemokamų nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. paskirstytų ATL, įskaitant iš naujiems rinkos dalyviams skirtą rezervą (NER) paskirstytus ATL, skaičius ⁽⁷⁾,
- apyvartiniai taršos leidimai, išduoti nuo 2013 m. sausio 1 d. ⁽⁸⁾ iki 2019 m. gruodžio 31 d. ⁽⁹⁾ tam, kad būtų parduoti aukcione, įskaitant apyvartinius taršos leidimus, 2014–2016 m. laikotarpiu išskaičiuotus iš parduoti aukcione skirtą skaičiaus, ir apyvartinius taršos leidimus, 2019 m. išskaičiuotus iš parduoti aukcione skirtą skaičiaus po 2018 m. gegužės 15 d. ir 2019 m. gegužės 14 d. Komisijos komunikatų,
- ATL, kuriuos Europos investicijų bankas (EIB) pavertė programai „NER300“ skirtais pinigais, skaičius,
- tarptautinių kreditų, kuriais įmonės naudojosi iki 2019 m. gruodžio 31 d. išmestam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui kompensuoti, skaičius.

Iš ES ATLPS 2 etapo perkelta 1 749 540 826 ATL ⁽¹⁰⁾. Bendras perkeltų ATL skaičius – tai visi ES ATLPS 2 etape išduoti ATL, kurie nebuvo grąžinti už išmestą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ar panaikinti. Apskaičiuojant bendrą apyvartoje esančių ATL skaičių į šį skaičių atsižvelgiama kaip į 2013–2020 m. laikotarpio (3 etapo) pradžioje (2013 m. sausio 1 d.) apyvartoje buvusį ATL skaičių.

Nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. nemokamai paskirstytų apyvartinių taršos leidimų skaičius, įskaitant iš NER paskirstytus apyvartinius taršos leidimus, yra 5 850 263 308 ⁽¹¹⁾.

⁽⁶⁾ T. y. 2 % kas mėnesį.

⁽⁷⁾ 2019 m. sausio 1 d. sustabdytas leidimas Jungtinei Karalystei paskirstyti nemokamus apyvartinius taršos leidimus. Apie 2019 m. nemokamai paskirstytiną ATL skaičių paskelbta 2020 m. vasario mėn., todėl skaičiuojant ATL pasiūlą iki 2019 m. gruodžio 31 d. į juos neatsižvelgta (žr. 2018 m. gruodžio 17 d. Komisijos sprendimą dėl nurodymų vyriausiajam administratoriui Europos Sąjungos sandorių žurnale laikinai netvirtinti atitinkamų procesų Jungtinės Karalystės atžvilgiu, susijusių su nemokamai paskirstytinu ATL skaičiumi, aukcionais ir tarptautinių kreditų keitimu (C(2018) 8707)). Į juos bus atsižvelgta atliekant kitų metų skaičiavimus.

⁽⁸⁾ Šis skaičius apima vadinamuosius ankstyvuosius aukcionus, t. y. ATL, kurie galioja 2013–2020 m. laikotarpiu, tačiau buvo parduoti aukcionuose iki 2013 m. sausio 1 d.

⁽⁹⁾ Nuo 2019 m. sausio 1 d. taip pat buvo sustabdyta Jungtinės Karalystės teisė parduoti apyvartinius taršos leidimus aukcione. Jungtinės Karalystės apyvartinių taršos leidimų pardavimas aukcionuose atnaujintas 2020 m. kovo mėn., todėl į jį neatsižvelgta ir skaičiuojant apyvartinių taršos leidimų pasiūlą iki 2019 m. gruodžio 31 d. Į jį bus atsižvelgta atliekant kitų metų skaičiavimus.

⁽¹⁰⁾ Žr. 2015 m. Anglies dioksido rinkos ataskaitą (COM(2015) 576).

⁽¹¹⁾ Remiantis ES sandorių žurnalo (ESSŽ) 2020 m. balandžio 1 d. išrašu.

Remiantis bendroje aukcionų platformoje ir atitinkamose atskirose aukcionų platformose įvykusių aukcionų duomenimis ⁽¹²⁾, nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. aukcionuose, įskaitant vadinamuosius ankstyvuosius aukcionus, parduota 5 229 748 000 ATL.

2014–2016 m. iš aukcionuose parduodamų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus pagal Sprendimo (ES) 2015/1814 1 straipsnio 2 dalį išskaičiuotų apyvartinių taršos leidimų skaičius yra 900 000 000.

Po 2018 m. gegužės 15 d. ir 2019 m. gegužės 14 d. Komisijos komunikatų iš aukcionuose parduodamų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus 2019 m. buvo atimta atitinkamai 264 731 936 ir 132 392 786 apyvartiniai taršos leidimai.

EIB 300 000 000 ATL pavertė programai „NER300“ skirtais pinigais ⁽¹³⁾.

Iki 2019 m. gruodžio 31 d. išmestam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui kompensuoti įmonės sunaudėjo 450 221 816 tarptautinių kreditų ⁽¹⁴⁾.

3.2. Paklausa

Paklausa apskaičiuojama iš bendro patikrinto nuo 2013 m. sausio 1 d. ⁽¹⁵⁾ iki 2019 m. gruodžio 31 d. iš įrenginių išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, t. y. 12 193 929 203 ⁽¹⁶⁾, atėmus per tą patį laikotarpį panaikintų ATL kiekį, t. y. 348 581.

3.3. RSR esantys ATL

Pagal Sprendimo (ES) 2015/1814 1 straipsnio 2 dalį 900 mln. ATL, 2014–2016 m. išskaičiuoti iš aukcione parduodamų ATL skaičiaus, buvo perkelti į rezervą, kai jis pradėjo veikti 2019 m. sausio 1 d.

Po 2018 m. gegužės 15 d. Komisijos komunikato ⁽¹⁷⁾ laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. rugpjūčio 31 d. į rezervą buvo perkelta 264 731 936 ATL.

Po 2019 m. gegužės 14 d. Komisijos komunikato ⁽¹⁸⁾ laikotarpiu nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. į rezervą buvo perkelta 132 392 786 ATL.

Todėl laikotarpiu iki 2019 m. gruodžio mėn. 31 d. rezerve buvo 1 297 124 722 ATL.

3.4. Bendras apyvartoje esančių ATL skaičius

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, bendras apyvartoje esančių ATL skaičius yra 1 385 496 166.

4. Išvada

Pagal RSR taisykles per 12 mėnesių laikotarpį – nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. iki 2021 m. rugpjūčio 31 d. – į RSR bus perkelta iš viso 332 519 080 ATL.

Kitas dokumentas apie apyvartoje buvusių ATL skaičių, kuriuo remiantis bus nustatytas nuo 2021 m. rugsėjo mėn. iki 2022 m. rugpjūčio mėn. į rezervą perkeltinų ATL skaičius, bus paskelbtas 2021 m. gegužės mėn.

Apžvalga

Pasiūla	
a) iš 2 etapo perkeltų ATL skaičius	1 749 540 826
b) Nemokami ATL laikotarpiu nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d., įskaitant paskirstytuosius iš NER	5 850 263 308
c) Bendras nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. aukcionuose, įskaitant ankstyvuosius aukcionus, parduotų ATL skaičius	5 229 748 000
d) Iš aukcione parduodamų ATL skaičiaus 2014–2016 m. išskaičiuoti ATL	900 000 000

⁽¹²⁾ Skelbiama <http://www.eex.com/en/products/environmental-markets/emissions-auctions/archive> ir <https://www.theice.com/marketdata/reports/148>.

⁽¹³⁾ Pirmą dalis – 200 mln. ATL – parduota 2011 ir 2012 m., antra dalis – 100 mln. ATL – parduota 2013 ir 2014 m. Daugiau informacijos: https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/lowcarbon/ner300/docs/summary_report_ner300_monetisation_en.pdf.

⁽¹⁴⁾ Remiantis ESSŽ 2020 m. balandžio 1 d. išrašu.

⁽¹⁵⁾ Dėl 2008–2012 m. laikotarpio patikrinto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio žr. bendro perkeltos kiekio paaiškinimą (3.1 skirsnyje).

⁽¹⁶⁾ Bendras patikrintas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis grindžiamas ESSŽ 2020 m. balandžio 1 d. išrašu, kuriame atsižvelgiama į ATL apskaitą iki 2020 m. kovo 31 d. Taigi šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, apie kurį pranešta po tos datos, neįskaičiuotas.

⁽¹⁷⁾ C(2018) 2801.

⁽¹⁸⁾ C(2019) 3288.

e) Po 2018 m. gegužės 15 d. ir 2019 m. gegužės 14 d. Komisijos komunikatų iš 2019 m. aukcionuose parduodamų ATL skaičiaus atimti ATL	397 124 722
f) ATL, kuriuos Europos investicijų bankas (EIB) pavertė programai „NER300“ skirtais pinigais, skaičius	300 000 000
g) Tarptautinių kreditų, kuriais įmonės naudojosi iki 2019 m. gruodžio 31 d. išmestam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui kompensuoti, skaičius	450 221 816
Iš viso (pasiūla)	14 876 898 672
Paklausa	
a) patvirtintas nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. iš ES ATLPŠ įrenginių išmestas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis tonomis	12 193 929 203
b) iki 2019 m. gruodžio 31 d. pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 4 dalį panaikintų ATL skaičius	348 581
Iš viso (paklausa)	12 194 277 784
RSR esantys ATL	
Rezerve laikomų leidimų skaičius	1 297 124 722
Bendras apyvartoje esančių ATL skaičius	1 385 496 166

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

dėl visapusiškos Sąjungos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politikos veiksmų plano

(2020/C 164/06)

I. Įvadas

Komisija yra tvirtai įsipareigojusi kovoti su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu tiek ES, tiek visame pasaulyje. Europos Sąjungoje neteisėtu būdu įgyti pinigai turėtų būti visiškai netoleruojami. Nusikalstamos veiklos suaktyvėjimas pastaruoju COVID-19 pandemijos metu ⁽¹⁾ primena, kad nusikaltėliai pasinaudos visomis įmanomomis galimybėmis vykdyti savo neteisėtą veiklą ir taip kenkti visuomenės interesams. ES taip pat turi būti pasiryzusi užtikrinti, kad jie negalėtų pasinaudoti iš šių nusikaltimų gautomis pajamomis.

Per trisdešimt metų ES sukūrė tvirtą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos ir kovos su jais reglamentavimo sistemą, pagrįstą ES Teisingumo Teismo praktika ⁽²⁾. ES taisyklės yra plataus užmojo ir griežtesnės už Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF) priimtus tarptautinius standartus ⁽³⁾. Šios taisyklės taikomos vis daugiau įmonių ir profesijų.

Sustiprinti ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemą siekiama naujausiais teisės aktų pakeitimais. Tai, be kita ko, yra 4-osios kovos su pinigų plovimu direktyvos (4-osios KPPD) pakeitimai, padaryti 5-ąja kovos su pinigų plovimu direktyva (5-ąja KPPD) ⁽⁴⁾, Europos bankininkystės institucijos įgaliojimų išplėtimas ⁽⁵⁾, naujos nuostatos, kurios nuo 2021 m. birželio mėn. bus taikomos grynųjų pinigų kontrolei ⁽⁶⁾, Kapitalo reikalavimų direktyvos pakeitimai (KRD V) ⁽⁷⁾, naujos taisyklės dėl teisės saugos institucijų prieigos prie finansinės informacijos ⁽⁸⁾ ir suderinta nusikalstamų veikų ir sankcijų, susijusių su pinigų plovimu, apibrėžtis ⁽⁹⁾.

Be to, ES nustatė naują išsamią pranešėjų apsaugos tvarką, kuri į nacionalinę teisę turi būti perkelta iki 2021 m. gruodžio mėn. ⁽¹⁰⁾ ir kuria papildomos galiojančios 4-ojoje kovos su pinigų plovimu direktyvoje nustatytos pranešėjų apsaugos taisyklės. Naujoji tvarka nacionalinėms ir ES institucijoms padės užkirsti kelią, be kita ko, kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisyklių pažeidimams, juos nustatyti ir šalinti.

⁽¹⁾ 2020 m. kovo mėn. Europolo ataskaita „Pandemic profiteering: how criminals exploit the COVID-19 crisis“. Europos bankininkystės institucija (EBI) kredito ir finansų įstaigoms taip pat priminė apie veiksmingų sistemų ir kontrolės priemonių svarbą ir paprašė kompetentingų institucijų padėti joms šioje srityje. Žr. EBI pareiškimą dėl veiksmų, kuriais siekiama sumažinti finansinių nusikaltimų riziką COVID-19 pandemijos metu.

⁽²⁾ Teismas pripažino, kad kovos su pinigų plovimu tikslas yra susijęs su viešosios tvarkos apsauga ir gali pateisinti Sutartimi garantuojamų pagrindinių laisvių, įskaitant laisvą kapitalo judėjimą, apribojimą. Apribojimai turi būti proporcingi (žr. Sprendimą *Jyske Bank Gibraltar*, C-212/11, ir *Lhu Zeng*, C-190/17).

⁽³⁾ FATF yra tarpviešybė, kuri nustato kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu standartus ir skatina veiksmingai įgyvendinti su tuo susijusias priemones. Komisija, 14 ES valstybių narių ir 2 EEE narėmis esančios ELPA valstybės yra FATF narės, o 13 valstybių narių yra regioninės organizacijos Kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu priemonių įvertinimo ekspertų komiteto (MONEYVAL) narės.

⁽⁴⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/843, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/138/EB ir 2013/36/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 43).

⁽⁵⁾ 2019 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/2175, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), Reglamentas (ES) Nr. 1094/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija), Reglamentas (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija), Reglamentas (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų, Reglamentas (ES) 2016/1011 dėl indeksų, kurie kaip lyginamieji indeksai naudojami finansinėse priemonėse ir finansinėse sutartyse arba siekiant įvertinti investicinių fondų veiklos rezultatus, ir Reglamentas (ES) 2015/847 dėl informacijos, teikiamos pervedant lėšas (OL L 334, 2019 12 27, p. 1).

⁽⁶⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1672 dėl į Sąjungą įvežamų arba iš jos išvežamų grynųjų pinigų kontrolės, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1889/2005 (OL L 284, 2018 11 12, p. 6).

⁽⁷⁾ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/878, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2013/36/ES nuostatos dėl subjektų, kuriems reikalavimai netaikomi, finansų kontroliuojančiųjų bendrovių, mišrią veiklą vykdančių finansų kontroliuojančiųjų bendrovių, atlygio, priežiūros priemonių ir įgaliojimų bei kapitalo apsaugos priemonių (OL L 150, 2019 6 7, p. 253).

⁽⁸⁾ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1153, kuria nustatomos taisyklės dėl paprastesnio finansinės ir kitos informacijos naudojimo tam tikrų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas tikslais ir kuria panaikinamas Tarybos sprendimas 2000/642/TVR (OL L 186, 2019 7 11, p. 122).

⁽⁹⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1673 dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 284, 2018 11 12, p. 22).

⁽¹⁰⁾ 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos (OL L 305, 2019 11 26, p. 17).

Vis dėlto vis labiau sutariama, kad sistemą reikia gerokai patobulinti. Reikia pašalinti didelius jos taikymo skirtumus ir taisyklių vykdymo užtikrinimo trūkumus.

Komunikate „Siekiant geresnio ES kovos su pinigų plovimu ir kovos su terorizmo finansavimu sistemos įgyvendinimo“⁽¹¹⁾ ir prie jo pridėtoje 2019 m. liepos mėn. ataskaitose Komisija nustatė priemones, kurių reikia siekiant užtikrinti visapusišką ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politiką. Tos priemonės apima geresnę galiojančių taisyklių įgyvendinimą, išsamesnę ir labiau suderintą taisyklių sąvadą, aukštos kokybės ir nuoseklią priežiūrą, be kita ko, konkrečias priežiūros užduotis skiriančią ES įstaigai, centralizuotų banko sąskaitų registrų sujungimą ir tvirtesnę finansinės žvalgybos padalinių (FŽP) veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmą.

Šiam požiūriui pritaria Europos Parlamentas ir Taryba. 2019 m. rugsėjo 19 d. rezoliucijoje⁽¹²⁾ Europos Parlamentas paragino toliau skatinti iniciatyvas, kurios galėtų sustiprinti kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu veiksmus ES lygmeniu, ir valstybes nars skubiai perkelti ES taisykles į nacionalinę teisę. 2019 m. gruodžio 5 d. Ekonomikos ir finansų reikalų taryba priėmė išvada dėl kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu strateginių prioritetų⁽¹³⁾, kuriose Komisijos prašoma nagrinėti veiksmus, kaip stiprinti esamą sistemą.

Komisija ketina įgyvendinti visapusišką kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politiką, pritaikytą šiuo metu ES aktualioms konkrečioms grėsmėms, rizikai ir pažeidžiamumui⁽¹⁴⁾ ir parengtą taip, kad ji galėtų būti plėtojama efektyviai ir atsivėlgiant į inovacijas. Tvirtesnė kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistema dar labiau padidins ES finansų sistemos vientisumą, kuris yra būtinas siekiant užbaigti bankų sąjungos ir ekonominės ir pinigų sąjungos įgyvendinimą.

Remiantis poveikio, įskaitant poveikį pagrindinėms teisėms, vertinimu, reikėtų įdiegti integruotą ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemą. Siekiant užtikrinti aukštos kokybės ir nuoseklią priežiūrą visoje bendrojoje rinkoje ir vadovaujantis reformų, pradėtų pradžios bankų sektoriaus reglamentavimo ir priežiūros srityje, pavyzdžiui, sistema turėtų turėti suderintą taisyklių sąvadą ir ES lygmens priežiūros instituciją, kuri glaudžiai bendradarbiautų su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis. Be to, reikėtų sukurti ES FŽP veiklos rėmimo ir koordinavimo mechanizmą, dėl to padidėtų jų veiksmingumas, ir sujungti nacionalinius centralizuotus banko sąskaitų registrus, dėl to paspartėtų teisėsaugos institucijų ir FŽP tarpvalstybinė prieiga prie banko sąskaitų informacijos.

Šiame veiksmų plane išdėstoma, kaip Komisija ketina pasiekti šiuos tikslus, remdamasi šešiais ramsčiais:

- veiksmingo esamos ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos įgyvendinimo užtikrinimu,
- bendro ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisyklių sąvado nustatymu,
- ES lygmens kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros nustatymu,
- FŽP veiklos rėmimo ir bendradarbiavimo mechanizmo sukūrimu,
- Sąjungos lygmens baudžiamosios teisės nuostatų vykdymo užtikrinimu ir keitimusi informacija,
- tarptautinio ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos aspekto stiprinimu.

II Veiksmingo esamos ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos įgyvendinimo užtikrinimas

Pirmasis prioritetas – užtikrinti, kad valstybės narės, kompetentingos institucijos ir įpareigotieji subjektai griežtai ir veiksmingai įgyvendintų ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisykles. Tam reikia imtis veiksmų keliuose srityse.

⁽¹¹⁾ COM(2019) 360 *final*.

⁽¹²⁾ 2019 m. rugsėjo 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Sąjungos kovos su pinigų plovimu teisės aktų įgyvendinimo padėties (2019/2820(RSP)).

⁽¹³⁾ 2019 m. gruodžio 5 d. Tarybos išvados dėl kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu strateginių prioritetų (14823/19).

⁽¹⁴⁾ Jie akcentuojami naujausiame Sąjungos viršnacionalinės rizikos vertinime – Komisijos ataskaitoje dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos, darančios įtaką vidaus rinkai ir susijusios su tarpvalstybine veikla, vertinimo, COM(2019) 370 *final*.

Veiksmingo Kovos su pinigų plovimu direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo užtikrinimas

Kiek tai susiję su 4-osios KPPD perkėlimu į nacionalinę teisę, dėl nevisapusiško direktyvos perkėlimo Komisija pradėjo pažeidimo tyrimo procedūras prieš visas valstybes nares. Kelios valstybės narės į tas procedūras reagavo priimdamos naujus teisės aktus, todėl atitinkamos pažeidimo tyrimo procedūros nutrauktos. Procedūros prieš kitas valstybes nares vis dar vykdomos. Tyrimas, kuriuo vertinamas veiksmingas 4-osios KPPD taikymas valstybėse narėse, bus baigtas iki 2021 m. vidurio ir juo bus remiamasi rengiant ataskaitą, kurią Komisija turi pateikti dėl veiksmingo 4-osios KPPD taikymo ⁽¹⁵⁾.

Kiek tai susiję su 5-osios KPPD perkėlimu į nacionalinę teisę iki 2020 m. sausio 10 d. termino, Komisija jau pradėjo kelias pažeidimo tyrimo procedūras prieš tas valstybes nares, kurios nepranešė apie jokiais perkėlimo į nacionalinę teisę priemones. Komisija atidžiai stebės, kaip valstybės narės diegia centrinius banko sąskaitų mechanizmus ir tikrųjų savininkų registrus, siekdama užtikrinti, kad juose būtų aukštos kokybės duomenys.

Darbas, susijęs su tikrųjų savininkų registrų sujungimu, jau pradėtas ir 2021 m. jie bus sujungti. 2021 m. Komisija taip pat paskelbs 3-įjį viršnacionalinės rizikos vertinimą, kad paremtų rizika grindžiamą požiūrį.

Valstybių narių pajėgumo užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui ir su jais kovoti stebėseną

Pinigų plovimas kenkia ne tik ES finansų sistemos stabilumui, bet ir ekonomikai, geram valdymui ir investuotojų pasitikėjimui. Per Europos semestro ciklą Komisija analizuoja, kaip kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisyklės praktiškai taikomos valstybėse narėse, ir po to teikia konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas dėl kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, kurias priima Taryba. Be to, pagal struktūrinių reformų rėmimo programą Komisija valstybėms narėms teikia techninę paramą įgyvendinant būtinas reformas, kad būtų pašalintos kai kurios svarbiausios ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos spragos. Jos apima nepakankamą kompetentingų institucijų darbuotojų skaičių, rizika grindžiamo požiūrio taikymo trūkumus ir rizikos, kylančios dėl piktnaudžiavimo priedangos įmonėmis, auksinėmis vizomis ir pilietybės programomis, mažinimą.

Europos bankininkystės institucija (EBI)

EBI įgaliojimai neseniai išplėsti Reglamentu (ES) 2019/2175 ⁽¹⁶⁾, kuriuo EBI pavesta valdyti, koordinuoti ir stebėti visų ES finansinių paslaugų teikėjų ir kompetentingų institucijų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu pastangas. EBI taip pat įgaliota sukurti ES masto kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu duomenų bazę, kurioje būtų kaupiama informacija apie riziką ir priežiūros veiksmus, atlikti kompetentingų institucijų rizikos vertinimus, o prareikęs prašyti institucijų tirti atskiras finansų įstaigas ir apsvarstyti galimybę imtis su jomis susijusių veiksmų. Komisija tikisi, kad EBI visapusiškai pasinaudos išplėtais įgaliojimais, visų pirma susijusiais su tyrimu, ar nacionalinė priežiūros institucija, vykdydama savo užduotis, pažeidė Sąjungos teisę. EBI jau pradėjo įgyvendinimo peržiūras ir 2020 m. vasario mėn. paskelbė pirmąją ataskaitą ⁽¹⁷⁾. Šioje ataskaitoje atkreipiamas dėmesys į keletą problemų ir daroma išvada, kad „kompetentingų institucijų taikomi bankų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros metodai ne visada buvo veiksmingi“.

Kaip nurodyta IV skirsnyje, sukūrus ES lygmens priežiūros instituciją bus geriau laikomasi taisyklių. Taip bus užtikrinta, kad būtų imtasi tinkamų veiksmų siekiant apskritai užkirsti kelią pinigų plovimui ir kad tais atvejais, kai to pasiekti neįmanoma, būtų taikomos veiksmingos sankcijos. Naujoji ES priežiūros institucija bus sukurta taip, kad būtų užtikrinti būtini kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu gebėjimai, tyrimo pajėgumai bei įgaliojimai ir sprendimų priėmimo struktūra siekiant veiksmingiau įgyvendinti taisykles ir, kilus įtarimams, imtis prevencinių veiksmų, kad būtų užtikrintas veiksmingas bendro taisyklių sąvado taikymas. Komisijos nuomone, esminis veiksnys siekiant visoje Sąjungoje užtikrinti aukštus kokybės standartus bus patikrinimai vietoje, per kuriuos vertinamas kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos veiksmingumas valstybėse narėse.

⁽¹⁵⁾ 4-osios KPPD 65 straipsnio 1 dalis.

⁽¹⁶⁾ Žr. 5 išnašą.

⁽¹⁷⁾ EBI ataskaita dėl kompetentingų institucijų taikomų bankų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros metodų, EBA/Rep/2020/06.

Komisija toliau užtikrins, kad kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisyklės būtų visiškai ir teisingai perkeltos į nacionalinę teisę, ir 2020 m. antrąjį ketvirtį pasiūlys konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas dėl kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu.

III. Patobulinto taisyklių sąvado sukūrimas

ES teisinė sistema yra plataus užmojo. Joje palaipsniui išplėstas vadinamųjų įpareigotųjų subjektų⁽¹⁸⁾ ir pirminių nusikaltimų sąrašas, daugiau dėmesio skirta tikrajai nuosavybei ir rizika grindžiamam požiūriui, taip pat iš esmės pašalintos kliūtys atitinkamų institucijų bendravimui ir bendradarbiavimui. Šia sistema valstybėms narėms užtikrinama visapusiška reglamentavimo aplinka, reikalinga kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu.

Tačiau dėl dabartinio požiūrio į ES teisės aktus sistema valstybėse narėse įgyvendinama skirtingai ir iš dalies nustatomi papildomi reikalavimai, kurie viršija ES teisėje numatytus reikalavimus. Tokių priemonių pavyzdžiai yra papildomų įpareigotųjų subjektų, pavyzdžiui, sutelktinio finansavimo platformų arba deimantų prekyautojų, įvardijimas, įgaliojimų išaldyti turtą suteikimas FŽP ir mokėjimų grynaisiais pinigais apribojimų nustatymas⁽¹⁹⁾. Dėl to teisės aktų aplinka ES yra fragmentiška, todėl tarpvalstybinių paslaugų teikėjai patiria papildomų sąnaudų ir sunkumų arba susidaro palankesnės sąlygos reglamentavimo arbitražui, kai įmonės registruojasi ten, kur taisyklės ne tokios griežtos.

Kadangi taikytinos taisyklės nėra pakankamai išsamios ir atsakomybės, susijusios su tarpvalstybiniais klausimais, pasidalijimas nėra išsamiai aptartas, direktyva valstybėse narėse aiškinama skirtingai. Dėl nepakankamo kompetentingų institucijų (FŽP, priežiūros institucijų, teisėsaugos institucijų, muitinių ir mokesčių administratorių) bendradarbiavimo tiek šalies viduje, tiek tarpvalstybiniu mastu gali atsirasti spragų, kuriomis gali pasinaudoti nusikaltėliai. Europos priežiūros institucijos taip pat pažymėjo⁽²⁰⁾, kad priežiūros reglamentavimo ir rizika grindžiamo požiūrio taikymo skirtumai įmonėms trukdo teikti tarpvalstybines paslaugas ir didina sąnaudas, taip pat trukdo sklandžiai veikti ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemai. Šis klausimas itin aktualus „FinTech“ srityje, ir EBI rekomendavo Komisijai suderinti reikalavimus, kurie turėtų būti taikomi šioms įmonėms⁽²¹⁾, kai jos kelia pinigų plovimo ir (arba) terorizmo finansavimo riziką.

ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu teisės aktai turi tapti detalesni ir tikslesni, be to, turėtų būti mažiau galimybių juos įgyvendinti skirtingai. Vis dėlto tam tikri papildomi reikalavimai, kuriuos valstybės narės nustatė į nacionalinę teisę perkeldamos kovos su pinigų plovimu direktyvas, galėtų prisidėti prie tvirtesnės kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos ir galėtų būti įtraukti į būsimą ES taisyklių sąvadą. Siekiant sumažinti taisyklių aiškinimo ir taikymo skirtumų, tam tikros Kovos su pinigų plovimu direktyvos dalys turėtų būti pakeistos tiesiogiai taikomomis nuostatomis, išdėstytomis reglamente. Tai turėtų apimti bent nuostatas, kuriomis nustatomas įpareigotųjų subjektų sąrašas, deramo klientų tikrinimo reikalavimai, vidaus kontrolė, pranešimo prievolės, taip pat nuostatas dėl tikrųjų savininkų registrų ir centrinių banko sąskaitų mechanizmų. Taip pat reikėtų apsarstyti labiau suderintą požiūrį į politikoje dalyvaujančių asmenų nustatymą. Daugiausia dėmesio reikėtų skirti sistemos veiksmingumui, pateikiant daugiau informacijos apie visų įpareigotųjų subjektų priežiūros struktūrą bei užduotis ir FŽP užduotis (žr. kitus skirsnius). Integruotai ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemai taip pat reikės pakankamai išsamaus taisyklių sąvado, kad būtų lengviau vykdyti tiesioginę priežiūrą.

Be to, tolesnis konkrečių taisyklių derinimas galėtų būti įgyvendintas suteikiant įgaliojimus deleguotaisiais arba įgyvendinimo aktais priimti išsamesnes taisykles, kad jos būtų pritaikytos prie kintančių aplinkybių.

⁽¹⁸⁾ Be finansų sektoriaus, teisės specialistų ir apskaitininkų, ES sistema taip pat taikoma nekilnojamojo turto agentams, azartinių lošimų paslaugoms, prekėmis prekiaujantiems asmenims, virtualiųjų valiutų ir dekretinių valiutų keitimo paslaugų teikėjams, depozicinės piniginės paslaugų teikėjams, meno kūriniais prekiaujantiems asmenims.

⁽¹⁹⁾ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl mokėjimų grynaisiais pinigais apribojimų, COM(2018) 483 *final*. Galimybės atlikti tolesnį tikslinį šio klausimo vertinimą bus svarstomos 2021 m.

⁽²⁰⁾ Europos priežiūros institucijų bendra nuomonė dėl Europos Sąjungos finansų sektoriui kylančios pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos, 2019 m. spalio 4 d.

⁽²¹⁾ EBI ataskaita dėl galimų tarpvalstybinio bankininkystės ir mokėjimo paslaugų teikimo kliūčių, 2019 m. spalio 29 d.

Kad būtų atsižvelgta į technologinių inovacijų ir tarptautinių standartų raidos poveikį, reikia išplėsti ES teisės aktų taikymo sritį. Tarptautiniu mastu vykdomas darbas rodo, kad reikia išplėsti kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisyklių taikymo sektoriams ar subjektams sritį ir įvertinti, kaip jos turėtų būti taikomos virtualiojo turto paslaugų teikėjams, kol kas nepatenkantiems į jų taikymo sritį⁽²²⁾. Kitos priemonės galėtų būti, be kita ko, palankesnių sąlygų naudoti skaitmeninį identifikavimą siekiant nuotoliniu būdu nustatyti kliento tapatybę ir ją patikrinti ir nuotoliniu būdu užmegzti verslo santykius sudarymas arba didelių mokėjimų grynaisiais pinigais viršutinės ribos nustatymas. Be to, siekiant paspartinti teisėsaugos institucijų ir FŽP prieigą prie finansinės informacijos ir palengvinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą, būtina visoje ES sujungti centrinius banko sąskaitų mechanizmus.

Atsižvelgiant į padidėjusį su kibernetine erdve susijusių finansinių nusikaltimų ir visų pirma sukčiavimo atvejų skaičių, galėtų būti apsvaistytos nuostatos, kuriomis FŽP palengvinamas administracinis lėšų išaldymas ir kuriomis finansų įstaigos įpareigojamos imtis tolesnių veiksmų dėl prašymų atšaukti operacijas ir tuos prašymus vykdyti. Rizika taip pat kyla dėl pilietybės ir leidimo gyventi suteikimo investuotojams programų. Reikės tinkamai apsvaistyti, kaip būtų galima sumažinti šią riziką. Taip pat reikėtų svarstyti rizikingus sektorius, nustatytus per viršnacionalinės rizikos vertinimą.

Nustatant tokias naujas priemones bus svarbu kuo labiau sumažinti valstybėms narėms ir įpareigotiesiems subjektams tenkančią papildomą finansinę ir administracinę naštą ir laikytis rizika grindžiamo požiūrio.

Susidūrę su griežtesnėmis sankcijomis už kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu trūkumus, įpareigotieji subjektai ieškojo būdų, kaip geriau laikytis reikalavimų: nuo papildomų išteklių skyrimo ir plataus masto taisomųjų programų rengimo iki esminio savo verslo modelių peržiūrėjimo ir tam tikrų produktų, klientų ar rinkų, įskaitant korespondentinę bankininkystę, atsisakymo. Tai gali turėti nenumatytų pasekmių finansinių paslaugų teikimui ir ekonomikos finansavimui. Technologiniai sprendimai, kurie galėtų padėti geriau nustatyti įtartinus sandorius ir veiklą, turi atitikti tarptautinius bei ES lygmens kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu standartus ir kitas ES taisykles, įskaitant duomenų apsaugos ir antimonopolines taisykles.

Kadangi Sąjungos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisyklėmis nesiekama neleisti naudotis teisėtomis finansinėmis paslaugomis, reikia daugiau aiškumo dėl to, kaip kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisyklės siejasi su kitais finansų sektoriaus teisės aktais⁽²³⁾. Reikėtų apsvaistyti, ar ir kokiomis aplinkybėmis pinigų plovimas arba terorizmo finansavimas galėtų būti priežastis nustatyti, kad bankas žlunga arba galėtų žlugti, ir galbūt pradėti jo pertvarkymą pagal Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvą⁽²⁴⁾ ar likvidavimą iškeliant įprastinę bankroto bylą, taip pat poreikį išmokėti kompensacijas indėlininkams. Siekiant dar labiau sumažinti riziką, kad indėlininkai, įtariami dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo veiklos, gaus kompensacijas indėlių garantijų sistemoms (IGS) išmokant išmokas, galėtų būti naudinga aiškiau išdėstyti Indėlių garantijų sistemų direktyvos⁽²⁵⁾ nuostatas ir kartu išaiškinti IGS ir kitų atitinkamų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu institucijų vaidmenį. Taip pat reikėtų toliau svarstyti, kaip Mokėjimo sąskaitų direktyvoje⁽²⁶⁾ nustatytą prievolę suteikti bet kuriam klientui būtiniausias savybes turinčią sąskaitą suderinti su kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu prievole nutraukti verslo santykius, jei įpareigotieji subjektai turi įtarimų dėl kliento arba negali gauti atnaujintos informacijos apie klientą. Galiausiai reikės atlikti peržiūrą siekiant įvertinti, ar mokėjimo paslaugų teikėjų kategorijos, kurioms šiuo metu taikomi kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu teisės aktai, yra tinkamos.

Siekiant užtikrinti, kad prudencinės priežiūros institucijos turėtų konkrečius įpareigojimus dalytis informacija su savo kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu partnerėmis, galėtų būti toliau plėtojamos finansinių paslaugų sistemos. Griežtesnės kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sąlygos turėtų būti taikomos atliekant kompetencijos ir tinkamumo testus, kurių reikalaujama finansinių paslaugų teisės aktuose.

⁽²²⁾ FATF virtualųjį turtą apibrėžia kaip skaitmeninę vertės išraišką, kuria galima prekiauti arba kurią galima perduoti skaitmeniniu būdu ir kuri gali būti naudojama mokėjimo arba investavimo tikslais. Virtualusis turtas neapima skaitmeninės dekretinių valiutų, vertybinių popierių ir kito finansinio turto, kuriam jau taikomi jos standartai, išraiškos.

⁽²³⁾ Taip pat žr. Komisijos darbo programoje pateiktą pranešimą, kad Komisija pateiks teisės akto pasiūlymą dėl kriptoturto.

⁽²⁴⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema (OL L 173, 2014 6 12, p. 190).

⁽²⁵⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/49/ES dėl indėlių garantijų sistemų (OL L 173, 2014 6 12, p. 149).

⁽²⁶⁾ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/92/ES dėl mokesčių, susijusių su mokėjimo sąskaitomis, palyginamumo, mokėjimo sąskaitų perkėlimo ir galimybės naudotis būtiniausias savybes turinčiomis mokėjimo sąskaitomis (OL L 257, 2014 8 28, p. 214).

Įpareigotieji subjektai, naudodamiesi prieiga prie informacijos, svarbios atliekant deramą klientų tikrinimą, ir valdžios institucijos, keisdamosi informacija tarpusavyje, be kita ko, už ES ribų, turi visapusiškai laikytis ES duomenų apsaugos teisės aktų. Pavyzdžiui, įpareigotiesiems subjektams suteikus prieigą prie tam tikrų valstybinių registų, galėtų kilti duomenų apsaugos problemų. Taip pat minėti sunkumai užtikrinti, kad kompetentingoms institucijoms keičiantis informacija būtų laikomasi duomenų apsaugos ir konfidencialumo reikalavimų. Šie klausimai turėtų būti tinkamai sprendžiami.

2021 m. I ketvirtį Komisija pateiks pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais, remiantis išsamiau poveikio vertinimu, bus sukurtas bendras kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisyklių sąvadas.

IV. ES lygmens kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros nustatymas

Veiksmingos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos pagrindas – priežiūra. Tinkamos priežiūros svarba patvirtinta 2019 m. liepos mėn. kovos su pinigų plovimu dokumentų rinkinyje, kuriame atlikus kelių pinigų plovimo atvejų analizę nustatyta didelių trūkumų, susijusių su kredito įstaigų rizikos valdymu ir jų priežiūra, kurią vykdo tiek kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros institucijos, tiek prudencinės priežiūros institucijos. Be to, pastarieji įtariamo pinigų plovimo atvejai, kuriuos atskleidė tiriamosios žiniasklaidos priemonės, taip pat rodo, kad ne finansų subjektų priežiūra turi ydų.

Šie svarbūs klausimai kyla tiek dėl priežiūros sistemos struktūros, tiek dėl jos įgyvendinimo. ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūra šiuo metu vykdo valstybės narės. Jos kokybė ir veiksmingumas visoje ES yra nevienodi, nes labai skiriasi žmogiškieji ir finansiniai ištekliai, įgūdžiai ir šiai užduočiai skiriamas prioritetas. Sąjunga neturi pakankamai veiksmingų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu incidentų, turinčių tarpvalstybinių aspektų, valdymo priemonių. ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistema stipri tik tiek, kiek stipri jos silpniausia grandis, o vienos nacionalinės kompetentingos institucijos problemos kelia riziką visai bendrajai rinkai. Todėl nukenčia visos ES finansai, ekonomika ir reputacija.

Veiksmingą kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros sistemą, kuri prisidės prie sklandaus bendrosios rinkos ir bankų sąjungos veikimo, ES turi sukurti nelaukdama, kol kils daugiau problemų. Aukštos kokybės kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūra visoje ES yra būtina siekiant atkurti jos piliečių ir platesnės tarptautinės bendruomenės pasitikėjimą.

Aišku ir įrodyta, kad reikia ES lygmeniu įdiegti integruotą kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros sistemą, kuri užtikrintų nuoseklų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisyklių sąvado aukštos kokybės taikymą visoje ES ir skatintų veiksmingą visų atitinkamų kompetentingų institucijų bendradarbiavimą. Nors svarbūs sektoriai ir klausimai gali labai skirtis, naudingų įžvalgų gali suteikti esamų ES lygmens mechanizmų, kuriems patikėtos centralizuotos priežiūros užduotys, pavyzdžiui, Bendro priežiūros mechanizmo, Bendros pertvarkymo valdybos ir Europos finansų priežiūros institucijų sistemos, kūrimo ir veikimo patirtis.

Sukūrus ES lygmens kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros sistemą, kuri integruotų ir papildytų nacionalines priežiūros sistemas, bus išspręstas skirtingos priežiūros tvarkos klausimas, užtikrintas suderintas kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisyklių taikymas ES ir veiksmingas jų vykdymo užtikrinimas, suteikta parama vietoje vykdomai priežiūros veiklai ir užtikrintas nuolatinis informacijos apie vykdomas priemones ir nustatytus reikšmingus trūkumus srautas. Nacionalinės priežiūros institucijos tebebus labai svarbi šios sistemos dalis ir liks atsakingos už didžiąją dalį kasdienės priežiūros. Prioritetas – šios sistemos ES pagrindo sukūrimas, o jos funkcijos, kompetencija ir sąveika su nacionalinėmis priežiūros institucijomis turės būti aiškiai apibrėžtos pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

ES lygmens kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros institucijos funkcijos

ES lygmens kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros institucijai turės būti suteikti labai aiškūs įgaliojimai prižiūrėti nacionalines institucijas joms atliekant įvairias su kova su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu susijusias užduotis, joms teikti su tuo susijusius nurodymus ir stiprinti koordinavimą su priežiūros institucijomis už ES ribų. ES ir nacionalinių priežiūros institucijų sąveika ir atitinkami įgaliojimai turėtų būti apibrėžti formalizuotame procese.

Poreikis užtikrinti aukštos kokybės priežiūrą tarpvalstybiniais atvejais ir išvengti silpnų ES priežiūros sistemos grandžių yra įtikinamos priežastys, dėl kurių ES įstaigai reikėtų patikėti tiesiogines užduotis, susijusias su tam tikrų įpareigotųjų subjektų, už kuriuos ji galėtų turėti išimtinę arba bendrą atsakomybę, priežiūra kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu srityje. Tai reiškia galimybę peržiūrėti prižiūrimų subjektų vidaus politiką, procedūras bei kontrolės priemones ir jų veiksmingą įgyvendinimą, taip pat sandorių ir klientų dokumentus. Sąjungos priežiūros institucijai galėtų būti pavesta atskirai arba kartu su nacionaline priežiūros institucija, atsižvelgiant į kylančios rizikos laipsnį, tam tikrą laikotarpį vykdyti aiškiai apibrėžtų įpareigotųjų subjektų arba tam tikrų rūšių veiklos priežiūrą. Visoje ES stebėdama ir vertindama riziką, ES priežiūros institucija sukurtų pridėtinę vertę. Remiantis kitose srityse veikiančių ES įstaigų struktūra, ES priežiūra galėtų būti užtikrinta taikant mechanizmą, apimančią ES lygmeniu priimamus sprendimus, kurių vykdymą valstybėse narėse užtikrina ES biurai.

Kita galimybė galėtų būti kai kurių rūšių įpareigotųjų subjektų tiesioginės priežiūros įgaliojimų, kuriais turi būti naudojamosi derinant veiksmus su valstybėmis narėmis, ir kitiems subjektams taikomo koordinavimo ir priežiūros įgaliojimų derinimas. Komisija pasiūlys priežiūros mechanizmą, kuriuo bus atsižvelgiama į proporcingumo ir subsidiarumo principus ir kuris atitiks esamą teismų praktiką, susijusią su įgaliojimais, kurie gali būti suteikti Sąjungos agentūroms.

ES lygmens priežiūros taikymo sritis

Pinigų plovimo rizika kyla tiek finansų sektoriuje, tiek už jo ribų ir kinta tiek laikui bėgant, tiek priklausomai nuo valstybės narės. Kad būtų užtikrinta veiksmingesnė priežiūra, ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros institucijai reikėtų nuo pat pradžių suteikti įgaliojimus apimti visas rizikos sritis, taip pripažįstant, kad rizika, su kuria susiduria visi sektoriai, yra sunkaus pobūdžio. Taip būtų užtikrinta, kad ES priežiūros institucija nuo pat pradžių turėtų visas būtinas priemones, kad suderintų praktiką visoje ES ir užtikrintų aukšto lygio priežiūrą visuose sektoriuose. Atsižvelgiant į užduočių sudėtingumą ir didelį įpareigotųjų subjektų skaičių visoje ES, kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros institucija taip pat gali būti kuriama laipsniškai, kad ji, konsoliduodama ir įrodydama savo veiksmingumą, galėtų apimti visus (finansų ir ne finansų) sektorius, kuriems taikomos kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu prievolės.

Kita galimybė būtų ES priežiūros institucijai, kaip integruotos sistemos su nacionaline priežiūros institucija daliai, būti tiesiogiai atsakingai už finansų sektorių ir būti atsakingai už netiesioginę ne finansų sektoriaus priežiūrą. Netiesioginė ne finansų sektoriaus priežiūra leistų ES įstaigai imtis veiksmų, kai jie laikomi būtinais siekiant užtikrinti ne finansų sektoriaus aukštos kokybės priežiūrą visoje Sąjungoje.

Kitos galimybės, kurias pasirinkus taikymo sritis būtų siauresnė, reikštų, kad ES priežiūros institucija prižiūrėtų tik finansų įstaigas, kurios sudaro didžiausią visų finansinių sandorių dalį. Centralizuoti priežiūrą šiame sektoriuje būtų lengviau, nes jis dideliu mastu jau reglamentuotas ir prižiūrimas. Tačiau pasirinkus šią galimybę ES priežiūros sistemoje liktų silpnų grandžių ir nebūtų užtikrinta veiksminga kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistema.

Visais atvejais pagal rizika grindžiamą požiūrį į kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūrą, įtvirtintą tiek Sąjungos teisėje, tiek tarptautiniuose standartuose, reikalaujama nustatyti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos veiksnius ir priežiūros išteklius skirti remiantis specialaus rizikos vertinimo rezultatais. ES lygmens priežiūra turi būti parengta taip, kad būtų atsižvelgiama į riziką ir toliau plėtojamos nacionalinių priežiūros institucijų šioje srityje įgytos ekspertinės žinios.

Galiausiai taip pat būtų galima išnagrinėti, ar tokiai priežiūros institucijai turėtų būti suteikti tam tikri įgaliojimai stebėti ir remti turto išaldymo taikant ES ribojamąsias priemones (sankcijas) įgyvendinimą visose valstybėse narėse. Nors kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu bei ribojamųjų priemonių užduotys ir iššūkiai gali skirtis įvairiais aspektais, taip pat yra tam tikrų bendrų iššūkių ir sinergijos, kuriuos verta įvertinti.

Kuri ES institucija?

Užduotis užtikrinti ES lygmens priežiūrą gali būti patikėta esamai ES agentūrai, būtent EBI, arba naujai specialiai įstaigai.

Neseniai priimtame teisės akte reikalaujama, kad EBI valdytų, koordinuotų ir stebėtų pastangas stiprinti finansų įstaigų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priemones visoje ES. Papildomų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros pareigų suteikimas EBI turėtų akivaizdžių privalumų užtikrinant tęstinumą ir nedelsiamą veikimą. Tačiau pasirinkus šią galimybę taip pat reikėtų iš esmės reformuoti EBI ir reikšmingai padidinti žinias bei kompetenciją kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu srityje. Reikėtų iš esmės peržiūrėti jos valdymo ir sprendimų priėmimo

procesus, siekiant užtikrinti, kad priežiūros sprendimai visada būtų priimami nepriklausomai, atsižvelgiant tik į ES interesus. Be to, ji turėtų sustiprinti savo tyrimo pajėgumus ir įgaliojimus. Atsižvelgiant į EBI įgaliojimus ir pajėgumus, gali būti sudėtinga jos lygmeniu organizuoti finansų sektoriui nepriklausančių įpareigotųjų subjektų priežiūrą.

Kita vertus, galėtų būti įsteigta nauja speciali ES kovos su pinigų plovimu priežiūros įstaiga, kuri būtų kompetentinga prižiūrėti įpareigotuosius subjektus tiek finansų, tiek ne finansų sektoriuje. Tai suteiktų galimybę kuo lanksčiau skurti specialiai pritaikytą organizacinę ir valdymo sistemą, kurioje būtų taikomi supaprastinti ir greitai sprendimų priėmimo procesai, kad būtų galima greitai reaguoti į riziką, taip pat užtikrinama sinergija su FŽP veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmu (žr. kitą skirsnį). Tačiau pradėti veikti naujai įstaigai gali prireikti daugiau laiko, išlaidos galėtų būti santykinai didesnės ir reikėtų atsižvelgti į planų vykdymo riziką. Atsižvelgiant į užduotis, kurias ši įstaiga gautų, reikėtų vengti nereikalingo dubliavimosi ir (arba) nesuderinamumo su kitų priežiūros institucijų, pvz., EBI, darbu rizikos.

Daugiausia dėmesio būtų skiriama bet kurios galimybės poveikiui biudžetui. Visų pirma dabartinėmis ekonominėmis aplinkybėmis būtų galima pateikti tvirtų argumentų, kad priežiūros veiklos finansavimas būtų užtikrinamas iš prižiūrimų privačiojo sektoriaus subjektų įnašų, kaip jau yra kelių ES įstaigų atveju.

2021 m. I ketvirtį Komisija pateiks pasiūlymus įsteigti ES lygmens kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros instituciją, remdamasi išsamiu galimybių, susijusių su jos funkcijomis, veiklos sritimi ir struktūra, poveikio vertinimu.

V. FŽP veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmo sukūrimas

Pagal dabartinę ES sistemą įpareigotieji subjektai nacionaliniam FŽP turi pranešti apie visus įtartinus sandorius. Įpareigotųjų subjektų teikiami duomenys ir muitinių teikiami su pinigais susiję duomenys yra pagrindas, kuriuo remdamiesi FŽP rengia finansines analizes, kurios vėliau perduodamos teisėsaugos ir priežiūros institucijoms, mokesčių administratoriams ar kitiems FŽP. Pavyzdžiui, jas naudoja teisėsaugos institucijos vykdydamos nusikalstamų veikų tyrimus. FŽP atliekama strategine tendencijų ir modelių analize taip pat remiamasi teikiant gaires ir grįžtamąją informaciją įpareigotiesiems subjektams, siekiant padėti jiems nustatyti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo modelius.

Nustatyta tam tikrų trūkumų, susijusių su tuo, kaip jie taiko taisykles ir bendradarbiauja tarpusavyje bei su kitomis institucijomis nacionaliniu lygmeniu ir visoje ES. Nacionaliniu lygmeniu įpareigotųjų subjektų informacijos teikimo šablonai vis dar naudojami ribotai ir dažnai pritaikomi prie konkrečių įmonių (pvz., bankų) poreikių. Keliems FŽP vis dar trūksta būtinų IT priemonių, kad jie galėtų veiksmingai tvarkyti ir analizuoti informaciją.

FŽP įpareigotiesiems subjektams privalo teikti grįžtamąją informaciją, susijusią su jų pateikta informacija. Tačiau tokia grįžtamoji informacija tebėra ribota. Kai įpareigotųjų subjektų teikiama informacija yra susijusi su kita valstybe nare, grįžtamosios informacijos beveik nėra. Dėl to, kad trūksta grįžtamosios informacijos, įpareigotieji subjektai neturi reikiamų priemonių, kad galėtų pritaikyti arba orientuoti savo prevencines priemones.

Turint omenyje tai, kad daugeliu atvejų pinigų plovimas ir terorizmo finansavimas yra tarpvalstybinio pobūdžio,

ribotas FŽP ir kitų kompetentingų institucijų keitimasis informacija kelia didelį susirūpinimą. Pavyzdžiui, nors ES muitinės FŽP reguliariai teikia su pinigais susijusius duomenis, jos labai retai gauna grįžtamąją informaciją iš jų, o tai itin svarbu norint atlikti konkretesnę ir veiksmingesnę rizikos analizę.

Taip pat reikia imtis veiksmų dėl ES FŽP informacijos mainų sistemos „FIU.net“ veikimo ir prieglobos problemų, atsižvelgiant į tai, kad tai yra sena IT priemonė, kurios programinę ir techninę įrangą reikia iš esmės atnaujinti ir sukurti naujas funkcijas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos bendradarbiauti.

Dauguma įtartinų sandorių, apie kuriuos pranešta FŽP, yra tarpvalstybinio pobūdžio, tačiau bendra analizė tebėra ribota. Dėl to trūksta sąsajų tarpvalstybiniams atvejams nustatyti. Būtina turėti pažangių pajėgumų tokiai informacijai analizuoti tarpvalstybiniu mastu, ypač atsižvelgiant į vis didėjančių pinigų plovimo atvejų sudėtingumą.

ES lygmens veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmo vaidmuo

Pirmiau minėtus trūkumus pašalintų ES lygmens FŽP veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmas. Šiam mechanizmui tektų pagrindinis vaidmuo koordinuojant nacionalinių FŽP veiklą. Tai turėtų apimti įtartinų tarpvalstybinio pobūdžio sandorių nustatymą, bendrą tarpvalstybinių atvejų analizę, tendencijų ir veiksnių, svarbių vertinant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką nacionaliniu ir viršvalstybiniu lygmenimis, nustatymą. Pasinaudojant šiuo mechanizmu taip pat turėtų būti priimamos arba siūlomos įgyvendinimo priemonės arba standartai, kurių reikėtų atsižvelgiant į labiau suderintas taisyklių sąvado nuostatas dėl FŽP įpareigojimų teikti ataskaitas ir FŽP ypatybes, veiklą, bendradarbiavimą, šablonus, taip pat skatinamas FŽP darbuotojų mokymas ir gebėjimų stiprinimas. ES lygmens veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmas taip pat turėtų stiprinti kompetentingų institucijų (FŽP, priežiūros institucijų, teisėsaugos institucijų, muitinių ir mokesčių administratorių) bendradarbiavimą tiek šalies viduje, tiek tarpvalstybiniu mastu, taip pat bendradarbiavimą su ES nepriklausančių šalių FŽP.

Būtų naudinga sukurti labiau centralizuotus IT priemones grindžiamus pajėgumus, kurie nustatytų įtartinus tarpvalstybinius sandorius ir padėtų nustatyti tendencijas.

Šiomis aplinkybėmis taip pat svarbus šiuo metu Europolo valdomos sistemos „FIU.net“ tvarumas. Reikia skubiai investuoti į jos plėtojamą, kad būtų išspręstos dabartinės problemos, trukdančios keistis informacija ir nustatyti duomenų atitiktį. Atsižvelgiant į planuojamą Europolo sistemos techninio administravimo perdavimą, turėtų būti rastas tinkamas ir finansiškai perspektyvus sprendimas. Trumpuoju laikotarpiu Komisija perims „FIU.net“ valdymą, kad būtų užtikrintas nuolatinis ir nepertraukiamas sistemos veikimas⁽²⁷⁾. Ilguoju laikotarpiu suteikti „FIU.net“ arba ją pakeisiančios sistemos prieglobą galėtų būti pavesta ES veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmui. Būtų galima apsvarstyti kitus tinkamus sprendimus.

Už ES lygmens veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmą atsakingos įstaigos vaidmuo

FŽP veiklos rėmimo ir koordinavimo mechanizmo teikimo užduotis priklausys nuo šiam mechanizmui numatyto vaidmens.

Atsižvelgiant į tikslą šiam veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmui suteikti platų vaidmenį, kad būtų sprendžiami visi pirmiau išnagrinėti klausimai, jo valdymą galėtų užtikrinti esama ES agentūra arba nauja speciali įstaiga. Jei priežiūros klausimams spręsti būtų sukurta nauja ES įstaiga, jai taip pat galėtų būti pavesta administruoti šį mechanizmą. Šiuo tikslu verta pažymėti, kad ES šiuo metu bent jau ne finansų sektoriaus priežiūros užduotis vykdo dvylika FŽP, o kai kurie iš jų vykdo visų sektorių priežiūros užduotis.

Nustačius siauresnį veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmo vaidmenį būtų pašalinti kai kurie nustatyti trūkumai, tačiau nebūtų sukurtas veiksmingas ES lygmens veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmas. Tokiomis aplinkybėmis galėtų būti numatytos kelios galimybės. Pavyzdžiui, jei užduotys apsiribotų reguliavimo standartų ir gairių projektų rengimu, tai būtų galima pasiekti FŽP platformą, kuri šiuo metu yra neoficialus Komisijos komitetas, pertvarkant į komitologijos komitetą ir paliekant Komisijai teisę jo darbo rezultatus panaudoti priimant deleguotuosius arba įgyvendinimo aktus. Alternatyva galėtų būti oficialus FŽP tinklas, turintis savo įgaliojimus ir užduotis.

Kad ir kokia būtų veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmo forma, jo valdymo ir sprendimų priėmimo procesai turėtų būti pakankamai nepriklausomi ir jis turėtų veikti kaip nacionalinių FŽP tinklas su ES centru.

2021 m. I ketvirtį Komisija pateiks pasiūlymus įsteigti ES FŽP veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmą, remdamasi išsamiu galimybių, susijusių su jo vaidmeniu ir struktūra, poveikio vertinimu. 2020 m. IV ketvirtį Komisija perims „FIU.net“ valdymą.

(27) Tinkamai atsižvelgiant į atitinkamos informacijos pobūdį.

VI. Sąjungos lygmens baudžiamosios teisės nuostatų vykdymo užtikrinimas ir keitimasis informacija

Baudžiamosios teisės nuostatų vykdymo užtikrinimą ir keitimąsi informacija ES lygmeniu palengvina keletas teisės aktų ir institucinių priemonių.

Naujausiomis priemonėmis buvo pašalintos pinigų plovimo apibrėžties ir sankcijų už jų taikymo spragos visoje ES ir sudarytos palankesnės sąlygos teisminei ir policijos bendradarbiavimui ⁽²⁸⁾. Komisija stebės, kad jos būtų laiku perkeltos į nacionalinę teisę ir įgyvendintos. Finansinės informacijos naudojimas sunkių nusikaltimų atveju taip pat buvo palengvintas suteikiant teisėsaugos institucijoms tiesioginę prieigą prie centrinio banko sąskaitų mechanizmo, kartu gerinant teisėsaugos institucijų, FŽP ir Europolo bendradarbiavimą tokių sunkių nusikaltimų atveju ⁽²⁹⁾. Šios priemonės padės sparčiau tirti nusikalstamas veikas ir sudarys sąlygas institucijoms veiksmingiau kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu. Centrinio banko sąskaitų mechanizmų sujungimas ES mastu paspartins teisėsaugos institucijų ir FŽP prieigą prie finansinės informacijos, palengvins tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir bet kuriuo atveju turėtų apimti ir teisėsaugos institucijas. Toks sujungimas turėtų būti kuo greičiau svarstomas.

Nustatyti esminiai nusikalstamu būdu įgytų pajamų susigrąžinimo standartai ⁽³⁰⁾. 2020 m. Komisija paskelbs ataskaitą, kurioje apžvelgs, kaip šios taisyklės įgyvendinamos, ir pateiks būdų, kaip pagerinti turto susigrąžinimo tarnybų vaidmenį. Nuo 2020 m. gruodžio mėn. taikomomis naujomis priemonėmis ⁽³¹⁾ bus palengvintas tarpvalstybinis turto susigrąžinimas, o visoje ES išaldyti ir konfiskuoti nusikalstamu būdu įgytą turtą bus galima greičiau ir paprasčiau.

Kartu taip pat labai svarbu ES lygmeniu stiprinti gebėjimus tirti finansinius nusikaltimus ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už juos.

Savo pastangas kovoti su ekonominiais ir finansiniais nusikaltimais Europolas sustiprino įsteigęs naują Europos ekonominių ir finansinių nusikaltimų tyrimo centrą (EFEC), kuris turėtų pradėti veikti 2020 m. Visi finansinės žvalgybos ir ekonominių nusikaltimų tyrimo pajėgumai bus sutelkti viename Europolo padalinyje – EFEC, kuris sieks didinti veiklos veiksmingumą bei matomumą ir gerinti suinteresuotųjų šalių valdymo ir finansavimo galimybes. Komisija visapusiškai pritaria EFEC įsteigimui ir mano, kad jis pabrėžia finansų tyrimų visose nusikaltimų srityse, kurios priklauso Europolo kompetencijai, svarbą.

Komisijos nuomone, EFEC būtų natūralus ES FŽP veiklos rėmimo ir koordinavimo mechanizmo partneris, o abu subjektai galėtų parengti sprendimus, kuriais būtų skatinamas keitimasis informacija, visų pirma tarpvalstybiniais atvejais.

Siekdama pagerinti tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą pinigų plovimo bylose visoje ES, Komisija finansuoja ⁽³²⁾ Kovos su pinigų plovimu operatyvinį tinklą (AMON), kuris sujungia atitinkamas teisėsaugos institucijas. Tinklas sudaro palankesnes sąlygas tarpvalstybiniais finansų tyrimams vykdyti ir yra pasaulinis. Jo veikla turėtų būti sustiprinta ir skatinama, tinklui taip pat turėtų būti skirtas veiklos biudžetas konkreitiems atvejams remti. Prie jo turėtų prisijungti visos ES valstybės narės. Be to, valstybės narės turėtų toliau naudotis Eurojusto parama, kad palengvintų tarpvalstybinį bendradarbiavimą remiant baudžiamąjį persekiojimą kovos su pinigų plovimu srityje. Galiausiai, Europos prokuratūra, kuri pradės veikti 2020 m. pabaigoje, bus kompetentinga tirti pinigų plovimo nusikalstamą veiklą, susijusią su nusikaltimais ES biudžeto atžvilgiu, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už ją.

Dar yra galimybių stiprinti ir skatinti visų kompetentingų institucijų (FŽP, priežiūros institucijų, teisėsaugos institucijų, muitinių ir mokesčių administratorių) keitimąsi informacija tiek šalies viduje, tiek tarpvalstybiniu mastu.

Siekiant geriau panaudoti finansinę žvalgybą, reikėtų kiek įmanoma propaguoti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės vaidmenį, nes kai kuriais atvejais dėl informacijos pobūdžio gali būti ribojamos galimybės ja dalytis ir toks dalijimasis turi atitikti duomenų apsaugos teisę. Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės apima teisėsaugos institucijų, FŽP ir privačiojo sektoriaus dalijimąsi informacija. Jos gali būti įvairių formų. Kai kurios iš jų apsiriboja FŽP ir teisėsaugos institucijų

⁽²⁸⁾ Žr. 9 išnašą.

⁽²⁹⁾ Žr. 8 išnašą.

⁽³⁰⁾ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/42/ES dėl nusikaltimų priemonių ir pajamų iš nusikaltimų išaldymo ir konfiskavimo Europos Sąjungoje (OL L 127, 2014 4 29, p. 39).

⁽³¹⁾ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1805 dėl nutarimų išaldyti ir nutarimų konfiskuoti turtą tarpusavio pripažinimo (OL L 303, 2018 11 28, p. 1).

⁽³²⁾ Policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonės lėšomis.

keitimusi informacija apie tipologijas ir tendencijas su įpareigotaisiais subjektais. Tai taip pat gali būti teisėsaugos institucijų dalijimasis operatyvine žvalgybos informacija apie įtariamuosius su įpareigotaisiais subjektais šių įtariamųjų sandorių stebėsenos tikslais. Bet koks dalijimasis informacija, apimančia asmens duomenis, turi visiškai atitikti duomenų apsaugos teisės aktus ir dalyvaujančių institucijų įgaliojimus.

Pagal dabartinę ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemą FŽP jau turi dalytis tipologijomis ir tendencijomis su privačiuoju sektoriumi. Šis įpareigojimas galėtų būti išaiškintas ir sustiprintas siekiant palengvinti kai kurių rūšių viešojo ir privatačio sektorių partnerystes ir pagerinti dalijimąsi informacija. Be to, dėl valstybių narių teisinių sistemų ir praktinių priemonių skirtumų Komisija mano, kad labai svarbu turėti viešojo ir privatačio sektorių partnerystėms skirtas gaires ir dalytis gerąja šios srities patirtimi, visų pirma, kiek tai susiję su antimonopolinėmis taisyklėmis, apsaugos priemonėmis ir apribojimais, susijusiais su duomenų apsauga ir pagrindinių teisių garantijomis.

Iki 2021 m. I ketvirčio Komisija paskelbs gaires dėl viešojo ir privatačio sektorių partnerysčių. Dėl tokių partnerysčių duomenų apsaugos aspektų Komisija apsvarstys galimybę prašyti Europos duomenų apsaugos valdybos pateikti nuomonę. Bus apsvarstyta galimybė stiprinti AMON tinklą ir gerinti visų kompetentingų institucijų keitimąsi informacija šalies viduje ir tarpvalstybiniu mastu.

VII. Tarptautinio kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos aspekto stiprinimas

Pinigų plovimas ir terorizmo finansavimas yra pasaulinės grėsmės, su kuriomis ES yra pasiryžusi kovoti bendradarbiaudama su savo tarptautiniais partneriais. Kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu visame pasaulyje vadovavo FATF, kaip pasaulinius standartus nustatanti institucija. Komisija aktyviai prisideda prie FATF darbo ir tebėra išipareigojusi įgyvendinti FATF standartus ir skatinti jų laikytis pasauliniu mastu. Tačiau kad būtų nustatytas ES reikalingas naujas visapusiškas požiūris į kovą su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, nustatant tokius tarptautinius standartus ES turi atlikti svarbesnį vaidmenį.

Komisija ES vardu patvirtino naujus FATF įgaliojimus⁽³³⁾ ir ketina atlikti svarbų vaidmenį griežtinant pasaulinius standartus ir pagrindinėse srityse keliant juos iki ES standartų lygio. Vienas iš pavyzdžių – tikrosios nuosavybės skaidrumas, o šioje srityje ES su plačiu užmoju stengiasi sumažinti neskaidrių struktūrų keliamą riziką. Komisija taip pat aktyviai remia pastangas pasauliniu lygmeniu spręsti su nauja ir kylančia rizika susijusias problemas. Siekiant sėkmės labai svarbu, kad Finansinių veiksmų darbo grupėje ES kalbėtų vienu balsu. Tai būtų galima pasiekti pavedant Komisijai toje grupėje pagal Sutarties nuostatas atstovauti Europos Sąjungai. Pirmiausia reikėtų sukurti sustiprintą Komisijos ir valstybių narių veiklos koordinavimo mechanizmą, kad ES atstovai FATF reikštų suderintas pozicijas.

FATF atliekami tarpusavio vertinimai padeda didinti visuotinę atitiktį tarptautiniams standartams, nes tarpusavio spaudimas tebėra vienas iš pagrindinių pokyčius lemiančių veiksnių. Iki šiol ES valstybių narių kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemų vertinimuose nebuvo tinkamai atsižvelgta į viršvalstybinį ES taisyklių pobūdį. Šis klausimas taps svarbesnis, jei bus įdiegtos naujos struktūros, pavyzdžiui, ES lygmens kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros sistema ir FŽP veiklos koordinavimo ir rėmimo mechanizmas. Komisijos tikslas – užtikrinti, kad ES lygmeniu įgyvendinami standartai būtų vertinami bendrai. Šiame kontekste taip pat būtų galima apsvarstyti, ar FATF turėtų ES lygmeniu įvertinti ES taisykles.

Komisija taip pat turi toliau įgyvendinti nepriklausomą politiką trečiųjų valstybių atžvilgiu, kad apsaugotų ES finansų sistemą. Įpareigotieji subjektai turi imtis rizikos mažinimo priemonių, grindžiamų geografinės ir kitos atitinkamos rizikos veiksniais. Jie taip pat privalo užtikrinti didesnę budrumą tais atvejais, kai sandoriai arba verslo santykiai susiję su šalimis, kurių kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos turi strateginių trūkumų. Pagal 5-ąją kovos su pinigų plovimu direktyvą reikalaujama, kad Komisija sukurtų nepriklausomus pajėgumus nustatyti šalis, turinčias tokių strateginių trūkumų⁽³⁴⁾.

⁽³³⁾ 2019 m. balandžio 12 d. juos patvirtino Finansinių veiksmų darbo grupės ministrai ir atstovai.

⁽³⁴⁾ Žr. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1581497419034&uri=CELEX%3A02016R1675-20181022>.

Komisija nustatys valstybes, kurios kelia konkrečią grėsmę Sąjungos finansų sistemai, taikydama nepriklausomą metodiką, kuria tinkamai atsižvelgiama į sinergiją su FATF sąrašo sudarymo procesu, kartu su Europos išorės veiksmų tarnyba užmegzdama intensyvesnį dialogą su trečiosiomis valstybėmis ir glaudžiai konsultuodamasi su valstybių narių ekspertais. Remdamasi persvarstyta metodika ⁽³⁵⁾, kuri skelbiama kartu su šiuo veiksmų planu, Komisija kartu su Europos išorės veiksmų tarnyba šiame procese bendradarbiaus su trečiosiomis valstybėmis, kuriose preliminariai nustatoma trūkumų, siekiant, jei įmanoma, parengti veiksmų planą toms problemoms spręsti. Pasibaigus stebėjimo laikotarpiui, Komisija įvertins pažangą, padarytą įgyvendinant tuos išpareigojimus, kad užbaigtų savo vertinimus.

ES sudarytas didelės rizikos trečiųjų valstybių sąrašas yra pagrindinė įpareigotiesiems subjektams ir valdžios institucijoms skirta priemonė, tačiau jis taip pat gali turėti poveikį už kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos ribų. Komisija yra išipareigojusi stebėti, ar ištraukimas į šį sąrašą turi poveikio sprendimams dėl lygiavertiškumo ⁽³⁶⁾, ir užtikrinti, kad finansinėms priemonėms pagal Finansinio reglamento ⁽³⁷⁾ 155 straipsnį būtų taikomos tinkamos apsaugos priemonės.

Atsižvelgiant į patirtį, įgytą sudarant ES sąrašą ir ES lygmeniu nustatant naujas kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu funkcijas, gali reikėti peržiūrėti požiūrį į trečiųjų valstybių keliamą riziką. Kaip FATF narė, Komisija turėtų ir toliau atsižvelgti į FATF raginimą imtis veiksmų trečiųjų valstybių keliamai rizikai mažinti ir išlaikyti gebėjimą taip pat taikyti tinkamas priemones nepriklausomai nuo FATF raginimų, kaip reikalaujama pagal tarptautinius standartus. Šiomis aplinkybėmis ES lygmens priežiūros institucija prie trečiųjų valstybių keliamos rizikos mažinimo taip pat galėtų prisidėti įpareigotiesiems subjektams rengdama tinkamas rizikos mažinimo priemones, priklausomai nuo trūkumų rūšies ir sunkumo. Be kita ko, būtų rengiamos detalesnės ir rizika grindžiamos priemonės, skirtos kitų jurisdikcijų kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos keliamai rizikai mažinti. Atsižvelgiant į tai, kad jokia jurisdikcija nėra apsaugota nuo kylančios pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos, toks procesas taip pat galėtų būti papildytas sandoriais grindžiamu požiūriu. Panašiai FŽP veiklos koordinavimo ir rėmimo funkcija galėtų būti labai naudinga nustatant naujas tendencijas ir trečiųjų valstybių keliamą riziką, taip pat galimas tarptautinio bendradarbiavimo problemas.

Be šių išorės rizikos valdymo priemonių, Komisija rengia techninę priemonę ⁽³⁸⁾, kuri teiks techninę paramą trečiosioms valstybėms, kad būtų padidinti jų pajėgumai ir pašalinti jų vidaus kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemų trūkumai. Būdamas viena iš pagrindinių tarptautinių paramos teikėjų šioje srityje ir remdamasi savo plačiu diplomatiniu tinklu, ES šia priemone naudotųsi siekdama padidinti kliūtis pinigų plovimui ir teroristų finansavimui visame pasaulyje. Prie tinkamų apsaugos priemonių, susijusių su investicijomis ⁽³⁹⁾ ir prekybos srautais, kūrimo taip pat prisideda prekybos politika. Komisija sieks, kad ES prekybos partneriai išipareigotų įgyvendinti kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priemones, ir išlaikys galimybes imtis reglamentavimo veiksmų, jei ES finansų sistemai kiltų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika.

Kartu su šiuo veiksmų planu skelbiama nauja didelės rizikos trečiųjų valstybių vertinimo metodika. Komisija toliau bendradarbiaus su valstybėmis narėmis ir aktyviau dalyvaus FATF veikloje, kad ES galėtų atlikti svarbesnį vaidmenį pasaulyje.

VIII. Tolesnių veiksmų gairės

Kaip išsamiai išdėstyta šiame veiksmų plane, Komisija pasiūlys kelias kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos stiprinimo priemones. Siekiant įvertinti įvairias galimybes, susijusias su teisės aktų pakeitimais, bus parengtas poveikio, įskaitant poveikį pagrindinėms teisėms ir visų pirma teisei į asmens duomenų apsaugą, vertinimas:

⁽³⁵⁾ SWD(2020) 99.

⁽³⁶⁾ Žr. COM(2019) 349 *final*, 2019 7 29.

⁽³⁷⁾ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

⁽³⁸⁾ ES pasaulinė kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priemonė.

⁽³⁹⁾ Žr. 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema (OL L 79I, 2019 3 21, p. 1).

Veiksmas	Priemonės	Tvarkaraštis
Veiksmingas esamos ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos įgyvendinimas	Pažeidimo tyrimo procedūros / teismo procesai 4-osios kovos su pinigų plovimu direktyvos taikymo tyrimas 3-iasis viršnacionalinės rizikos vertinimas Darbas, susijęs su tikrųjų savininkų registrų sujungimu Konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos / Europos semestras Dabartinis EBI darbas	Visos priemonės šiuo metu įgyvendinamos
ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu bendro taisyklių sąvado stiprinimas ir plėtojimas	Pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto: — sričių, kurios turi būti įtrauktos į reglamentą, šalia iš dalies pakeistos direktyvos, nustatymas, — naujų sričių, kurios turi būti reglamentuojamos ES lygmeniu, nustatymas, — būtinų pakeitimų, susijusių su kitais galiojančiais teisės aktais, nustatymas	2021 m. I ketv.
ES lygmens kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros nustatymas	Pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto	2021 m. I ketv.
FŽP veiklos rėmimo ir koordinavimo mechanizmo sukūrimas	Pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto Sistemos „FIU.net“ techninio administravimo perdavimas Komisijai	2021 m. I ketv. 2020 m. IV ketv.
Baudžiamoji teisėsauga ir keitimasis informacija	EFECG įsteigimas Gairės dėl viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės ir galima Europos duomenų apsaugos valdybos nuomonė dėl duomenų apsaugos aspektų Direktyvų dėl baudžiamosios teisės ir bendradarbiavimo teisėsaugos srityje perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo stebėseną Galimybės gerinti visų kompetentingų institucijų keitimąsi informacija šalies viduje ir tarpvalstybiniais mastais	2020 m. II ketv. 2021 m. I ketv.
Tarptautinio aspekto stiprinimas	Komisijos patobulinta didelės rizikos trečiųjų valstybių nustatymo metodika Deleguotieji aktai	2020 m. I ketv. Pagal aplinkybes (preliminariai planuojama 2020 m. II, III ir IV ketv.)

Komisija norėtų sužinoti suinteresuotųjų šalių nuomonę apie šiame veiksmų plane nustatytus tolesnius veiksmus ir ragina iki 2020 m. liepos 29 d. atsakyti į klausimą, kurį galima rasti svetainėje „Išsakykite savo nuomonę“.

**SOCIALINĖS APSAUGOS SISTEMŲ KOORDINAVIMO ADMINISTRACINĖ KOMISIJA VIDUTINĖS
IŠMOKŲ NATŪRA IŠLAIDOS**

(2020/C 164/07)

2017 M. VIDUTINĖS IŠMOKŲ NATŪRA IŠLAIDOS

Reglamento (EB) Nr. 987/2009 ⁽¹⁾ 64 straipsnio taikymas

I. Atlygintinos išmokų natūra, suteiktų 2017 m. šeimos nariams, kurie negyvena toje pačioje valstybėje narėje kaip apdraustasis (kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 883/2004 ⁽²⁾ 17 straipsnyje), sumos bus nustatomos remiantis tokiais vidutinėmis išlaidomis:

	Amžiaus grupė	Per metus	Grynosios mėnesio x = 0,20
Kipras	Iki 20 metų	335,08 EUR	22,34 EUR
	20–64 metų	345,86 EUR	23,06 EUR
	65 ir daugiau metų	1 457,97 EUR	97,20 EUR
Norvegija	Iki 20 metų	21 366,64 NOK	1 424,44 NOK
	20–64 metų	37 207,61 NOK	2 480,51 NOK
	65 ir daugiau metų	125 089,11 NOK	8 339,27 NOK

II. Atlygintinos išmokų natūra, suteiktų 2017 m. pensininkams ir jų šeimos nariams, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 883/2004 24 straipsnio 1 dalyje, 25 ir 26 straipsniuose, sumos bus nustatomos remiantis šiomis vidutinėmis išlaidomis:

	Amžiaus grupė	Per metus	Grynosios mėnesio x = 0,20	Grynosios mėnesio x = 0,15 ⁽¹⁾
Kipras	Iki 20 metų	335,08 EUR	22,34 EUR	23,74 EUR
	20–64 metų	345,86 EUR	23,06 EUR	24,50 EUR
	65 ir daugiau metų	1 457,97 EUR	97,20 EUR	103,27 EUR
Norvegija	Iki 20 metų	21 366,64 NOK	1 424,44 NOK	1 513,47 NOK
	20–64 metų	37 207,61 NOK	2 480,51 NOK	2 635,54 NOK
	65 ir daugiau metų	125 089,11 NOK	8 339,27 NOK	8 860,48 NOK

⁽¹⁾ Nustatytam mėnesiniam fiksuotam dydžiui taikomas sumažinimas yra 15 % (x = 0,15), jeigu kompetentinga valstybė narė nėra nurodyta Reglamento (EB) Nr. 883/2004 IV priedo sąraše (remiantis Reglamento (EB) Nr. 987/2009 64 straipsnio 3 dalimi).

⁽¹⁾ OL L 284, 2009 10 30, p. 1.

⁽²⁾ OL L 166, 2004 4 30, p. 1.

2018 M. VIDUTINĖS IŠMOKŲ NATŪRA IŠLAIDOS

Reglamento (EB) Nr. 987/2009 64 straipsnio taikymas

- I. Atlygintinos išmokų natūra, suteiktų 2018 m. šeimos nariams, kurie negyvena toje pačioje valstybėje narėje kaip apdraustasis (kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 883/2004 17 straipsnyje), sumos bus nustatomos remiantis tokiomis vidutinėmis išlaidomis:

	Amžiaus grupė	Per metus	Grynosios mėnesio x = 0,20
Ispanija	Iki 20 metų	579,45 EUR	38,63 EUR
	20–64 metų	844,45 EUR	56,30 EUR
	65 ir daugiau metų	4 540,59 EUR	302,71 EUR

- II. Atlygintinos išmokų natūra, suteiktų 2018 m. pensininkams ir jų šeimos nariams, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 883/2004 24 straipsnio 1 dalyje, 25 ir 26 straipsniuose, sumos bus nustatomos remiantis šiomis vidutinėmis išlaidomis:

	Amžiaus grupė	Per metus	Grynosios mėnesio x = 0,20	Grynosios mėnesio x = 0,15 ⁽¹⁾
Ispanija	Iki 20 metų	579,45 EUR	38,63 EUR	41,04 EUR
	20–64 metų	844,45 EUR	56,30 EUR	59,82 EUR
	65 ir daugiau metų	4 540,59 EUR	302,71 EUR	321,63 EUR

⁽¹⁾ Nustatytam mėnesiniam fiksuotam dydžiui taikomas sumažinimas yra 15 % (x = 0,15), jeigu kompetentinga valstybė narė nėra nurodyta Reglamento (EB) Nr. 883/2004 IV priedo sąraše (remiantis Reglamento (EB) Nr. 987/2009 64 straipsnio 3 dalimi).

V

(Nuomonės)

KITI AKTAI

EUROPOS KOMISIJA

Bendrojo dokumento, iš dalies pakeisto patvirtinus nereikšmingą pakeitimą pagal Reglamento (ES) Nr. 1151/2012 53 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, paskelbimas

(2020/C 164/08)

Europos Komisija patvirtino šį nereikšmingą pakeitimą pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 664/2014 ⁽¹⁾ 6 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą.

Su šia nereikšmingo pakeitimo paraiška galima susipažinti Komisijos duomenų bazėje *eAmbrosia*.

BENDRASIS DOKUMENTAS

„**AIL VIOLET DE CADOURS**“**ES Nr. PDO-FR-02103-AM01 – 2020 2 4****SKVN (X) SGN ()****1. Pavadinimas (-ai)**

„Ail violet de Cadours“

2. Valstybė narė arba trečioji šalis

Prancūzija

3. Žemės ūkio produkto arba maisto produkto aprašymas**3.1. Produkto rūšis**

1.6 klasė. Vaisiai, daržovės ir grūdai, švieži arba perdirbti

3.2. Produkto, kurio pavadinimas nurodytas 1 punkte, aprašymas

Česnakai „Ail violet de Cadours“ parduodami džiovinti, jų sausosios medžiagos kiekis yra ne mažesnis kaip 30 %. Šie česnakai auginami iš 'Germidour' ir 'Valdour' veislių, kurios yra išskirtos iš vietinių violetinių česnakų veislių.

Ant baltos spalvos išorinio lukšto matomi violetinės vyno nuosėdų spalvos dryžiai.

„Ail violet de Cadours“ česnakai būna 45 mm arba didesni, jiems būdinga taisyklinga apvali galvutės forma. Galvutės pateikiamos neišskirstytos skiltelėmis ir gerai nuvalytos. Jas dengia ne mažiau kaip vienas nepažeistas lukštas. Šaknys nupjaunamos prie pat galvutės, jų ilgis yra 2,5 mm arba mažesnis. Palietus tiek skilteles, tiek ties šaknimis galvutė yra tvirta. Jei galvutės parduodamos nupjautu stiebu, likusio nenupjauto stiebo ilgis turi būti 10–30 mm imtinai.

Skiltelių apvalkalas yra kreminės spalvos su violetiniais dryžiais. Perpjautos skiltelės minkštumas yra dramblio kaulo arba kreminės spalvos.

(¹) OL L 179, 2014 6 19, p. 17.

Švieži česnakai turi aiškiai juntamą česnakams būdingą kvapą ir stiprų bei aštrų aromatą. Virtiems ar keptiems „Ail violet de Cadours“ būdingas česnakinis aromatas. Ragaujant juntamas lengvas aštrumas ir ilgai išliekantis aromatas. Česnakų tekstūra minkšta, o skonis saldokas.

Kad būtų pateikiamas vienodas produktas, galvutės turi būti vienodos spalvos, formos ir dydžio. Visų pirma didžiausia galvutė gali būti ne daugiau nei 20 mm didesnė už mažiausią galvutę.

Česnakai „Ail violet de Cadours“ pateikiami parduoti taip:

- pynė iš bent 9 galvučių nenupjautais stiebais. Pynės svoris – 500 g, 1 kg arba 2 kg, priklausomai nuo supintų galvučių skaičiaus ir dydžio,
- pėdas iš galvučių nenupjautais stiebais, ne mažesnio kaip 8 kg svorio,
- ryšulys iš galvučių nenupjautais stiebais. Jo svoris – 500 g, 1 kg arba 2 kg,
- 5 kg svorio maišas, į kurį rankomis sudėliotos galvutės nupjautais stiebais,
- padėklas, kuriame rankomis sudėliotos 60–70 mm dydžio arba didesnės nei 70 mm galvutės nupjautais stiebais,
- pintinė, į kurią rankomis sudėliotos 60–80 mm galvutės nupjautais stiebais,
- ne didesnio kaip 1 kg svorio tinklelis, į kurį rankomis sudėliotos galvutės nupjautais stiebais,
- ne didesnio kaip 1 kg svorio dėžutė, į kurią rankomis sudėliotos galvutės nupjautais stiebais.

Česnakai parduodami pradinėse pakuotėse. Tik padėkluose ir pintinėse supakuotus česnakus galima parduoti vienetais.

3.3. Pašarai (taikoma tik gyvūniniams produktams) ir žaliavos (taikoma tik perdirbtiems produktams)

—

3.4. Specialūs gamybos veiksmai, atliktini nustatytoje geografinėje vietovėje

Visi česnakų auginimo veiksmai atliekami geografinėje vietovėje.

3.5. Specialios produkto registruotu pavadinimu pjaustymo, trynimo, pakavimo ir kt. taisyklės

Siekiant išsaugoti produkto kokybę, „Ail violet de Cadours“ privaloma pakuoti geografinėje vietovėje.

Kad būtų išlaikyta gera sanitarinė būklė ir išsaugotas bent vienas nepažeistas galvučių išorinis lukštas, „Ail violet de Cadours“ laikomi nustatytais sąlygomis ir su česnakais atliekama kuo mažiau veiksmų.

Be to, pakuojama taikant toliau nurodytą vietinių veiklos vykdytojų patirtį, kuri taip pat prisideda prie „Ail violet de Cadours“ savybių susiformavimo:

- kruopštus galvučių atrinkimas sudaro galimybes pateikti vienodos spalvos, dydžio ir formos česnakus,
- galvutės dėliojamos rankomis, todėl česnakai supakuojami taip, kad parduodant galvutės nesidaužytų vienos su kitomis: pynių, pėdų ir ryšulių stiebai suspaudžiami taip, kad būtų gaunamas tvirtas vienetas, maišai, tinkleliai ir dėžutės uždaromi kuo arčiau galvučių, o padėkluose ir pintinėse galvutės sudėliojamos vienos šalia kitų.

3.6. Specialios produkto registruotu pavadinimu ženklinimo taisyklės

Be teisės aktuose nustatytų privalomų nuorodų etiketėse nurodoma:

- pakuotojo pavadinimas,
- derliaus metai,
- „Ail violet de Cadours“ taikoma identifikavimo ir atsekamumo sistema.

Be to, pakuotėse, iš kurių česnakus galima parduoti vienetais, ant kiekvienos „Ail violet de Cadours“ galvutės užklijuojamas lipdukas.

4. **Glaustas geografinės vietovės apibūdinimas**

Geografinė vietovė yra Aukštutinės Garonos, Žero bei Tarno ir Garonos departamentų teritorijoje.

Aukštutinės Garonos departamentas: Bellegarde-Sainte-Marie, Belleserre, Bragayrac, Brignemont, Cabanac-Séguenville, Cadours, Le Castéra, Caubiach, Cox, Drudas, Empeaux, Garac, Le Grès, Lagraulet-Saint-Nicolas, Laréole, Lasserre, Menville, Mérenvielle, Pelleport, Pradère-les-Bourguets, Puysségur, Saint-Thomas, Sainte-Livrade, Thil, Vignaux.

Tarno ir Garonos departamentas: Auterive, Beaumont-de-Lomagne, Beaupuy, Bouillac, Le Causé, Escazeaux, Fadoas, Gariès, Goas, Marignac, Maubec, Sérignac.

Žero departamentas: Ansan, Ardizas, Aubiet, Augnax, Auradé, Aurimont, Avensac, Bajonnette, Beaupuy, Bédéchan, Bézéril, Blanquefort, Castillon-Savès, Catonvielle, Cazaux-Savès, Clermont-Savès, Cologne, Encausse, Endoufielle, Escorneboeuf, Estramiac, Frégouville, Gimont, Giscaro, Homps, L'Isle-Arné, L'Isle-Jourdain, Juilles, Labastide-Savès, Labrihe, Lahas, Lias, Mansempuy, Maravat, Marestaing, Maurens, Mauvezin, Monbrun, Monferran-Savès, Monfort, Montiron, Noilhan, Pessoulens, Pompiac, Puycasquier, Razengues, Roquelaure-Saint-Aubin, Saint-André, Saint-Antonin, Saint-Brès, Saint-Caprais, Saint-Cricq, Saint-Georges, Saint-Germier, Saint-Orens, Saint-Sauvy, Sainte-Anne, Sainte-Gemme, Sainte-Marie, Sarrant, Ségoufielle, Séremputy, Seysses-Savès, Sirac, Solomiac, Thoux, Tirent-Pontejac, Touget, Tourrenquets.

5. **Ryšys su geografine vietove**

Ryšys tarp „Ail violet de Cadours“ ir jo aplinkos yra susijęs su vietoje išvestomis veislėmis, gerai prisitaikiusiomis prie geografinės vietovės klimato, dirvožemio ir topografinių sąlygų, suteikiančių produktui specifinių savybių (violetinė galvučių spalva, dydis ir taisyklinga forma) ir su gamybos patirties geografinėje vietovėje naudojimu. Šios savybės produktui suteikia gerą vardą.

Geografinės vietovės ypatumai

Gamtiniai veiksniai

„Ail violet de Cadours“ auginimo vietai, esančiai Pietų-Pirėnų regione, tarp Aukštutinės Garonos, Žero bei Tarno ir Garonos departamentų, būdingas ypatingas klimatas, kuriam žiemą ir pavasarį įtakos turi vandenynas, o vasarą ir ypač rudenį – Viduržemio jūra. Žiema yra palyginti trumpa ir švelni. Pavasariui būdinga tolygiai kylanti temperatūra ir didelis kritulių kiekis, kuris didžiausias būna gegužės mėnesį. Vasara šilta ir sausa. Rudenį išlieka palyginti švelnūs ir ne itin lietingi orai. Vietovei būdingas audringas, šiltas ir sausas pietryčių vėjas, kuris itin dažnas vasarą ir rudenį.

Auginimo vietovės kraštovaizdis kalvotas, gana nelygus. Dirvožemyje, susidariusiame ant oligoceno molasos, yra kalkinio ir klintinio molio, kurio didelis kiekis (ne mažiau kaip 30 %) užtikrina tinkamas vandens atsargas dirvoje. Šiam dirvožemiui taip pat būdingas geras natūralus drenavimas, kuriam įtakos turi šlaitai ir dirvožemio struktūra.

Žmogiškieji veiksniai

Iš Rytų kilę česnakai regione greičiausiai atsirado pirmaisiais mūsų eros amžiais vykusios romėnų kolonizacijos laikais.

Prekyba česnakais palaipsniui plėtojosi, kol galiausiai pradėtas rengti kassavaitinis violetinių česnakų turgus. Toks turgus Kadūro savivaldybėje vis dar vyksta kiekvieną trečiadienį nuo liepos vidurio iki gruodžio vidurio.

„Ail violet de Cadours“ veiklos vykdytojų patirtis atsikleidžia nuo auginimo iki paruošimo etapo.

‘Germidour’ ir ‘Valdour’ veislės yra išskirtos iš vietinių violetinių česnakų veislių ir registruotos Oficialiame veislių kataloge atitinkamai 1991 ir 2006 m. Šioms veislėms visų pirma būdinga: trumpa ramybės būseną ir ankstyvas dygimas, kieto kotelio nebuvimas, didelė galvutė, ant kurios lukšto baltame fone matomi violetiniai dryžiai.

Česnakai sodinami rudenį, nuo spalio vidurio iki gruodžio vidurio, tuose sklypuose, kuriuose trejus metus nebuvo auginami česnakiniai augalai, o praėjusiais metais nebuvo auginami kukurūzai ar sorgai. Tręšimas azotu, fosforu ir kaliu priklauso nuo augalų poreikio ir šių elementų kiekio dirvožemyje.

Derlius nuimamas, kai subręsta.

Stebint džiovinimą užtikrinama, kad česnakai netektų bent 20 % drėgmės (nuo surinkto produkto masės).

Geografinės vietovės ūkiai būna smulkūs arba vidutinio dydžio. Tai ūkiai, kuriuose auginamos mišrios, visų pirma grūdinės, kultūros, o česnakų auginimas suteikia didelės pridėtinės vertės. Prieinama šeimos narių darbo jėga sudarė galimybes plėtoti česnakų auginimą.

Daug veiksmų vis dar atliekama rankiniu būdu tam, kad būtų paruošti gerai nuvalyti ir tinkamai pateikti česnakai: lukšto pašalinimas, kai nuimamas pažeistas išorinis lukštas, paliekant bent vieną švarų ir nepažeistą sluoksnį, šaknų pjovimas, pakuočių, reikalingų prekiauti „Ail violet de Cadours“ česnakais, parengimas. Būtent atliekant šiuos veiksmus veiklos vykdytojų patirtis yra itin vertinga. Kartu atliekamas kruopštus galvučių rūšiavimas rankomis pagal dydį, formą ir spalvą, kad būtų pateikiamas vienodas produktas.

Produkto ypatumai

„Ail violet de Cadours“ yra sausi česnakai. Jiems visų pirma būdingi violetinės spalvos dryžiai ant išorinių apsauginių lukštų. Česnakų galvutės būna 45 mm arba didesnės, taisyklingos formos, nesuskilusios, tai reiškia, kad skiltelės nėra matomos (bent vienas iš išorinių lukštų yra nepažeistas). Šaknys nupjautos prie pat galvutės.

„Ail violet de Cadours“ būdingos specifinės vaizdinės, uodžiamosios ir skonio savybės, kuriomis šie česnakai aiškiai skiriasi nuo 'Germidour' veislės sausų violetinių česnakų, auginamų ne geografinėje vietovėje. Česnakai „Ail violet de Cadours“ iš tiesų išsiskiria savo vaizdinėmis savybėmis (didesnė galvutė, ryškesnė violetinė galvutės spalva, taisyklingesnė galvutės forma) ir uodžiamosiomis savybėmis (aiškiai juntamas česnakams būdingas kvapas ir stiprus bei aštrus aromatas). Be to, kepti ar virti česnakai „Ail violet de Cadours“ išsiskiria ilgai išliekančiu aromatu ir stipresniu aštrumo pojūčiu.

Palietus tiek skilteles, tiek ties šaknimis galvutės yra tvirtos. Jų sanitarinė būklė yra gera nuo derliaus nuėmimo iki pardavimo.

Parduoti pateikiami vienodo dydžio, formos ir spalvos „Ail violet de Cadours“ česnakai.

Su stiebais parduodami česnakai „Ail violet de Cadours“ pateikiami šiek tiek standžiau suveržti, nes stiebais suspaudžiami vieni su kitais. Be stiebų parduodamų „Ail violet de Cadours“ galvutės pakuotėje sudedamos vienos šalia kitų.

Priežastinis ryšys

Geografinėje vietovėje susidariusios puikios „Ail violet de Cadours“ auginimo sąlygos.

„Ail violet de Cadours“ pirmiausia išsiskiria savo spalva. Ją nulemia tai, kad naudojamos iš vietinių rūšių išvestos veislės, kurioms būdingi violetiniai dryžiai ant išorinių lukštų, ir tai, kad auginama sklypuose, kuriuose gausu molio, o didžiausias kritulių kiekis iškrenta gegužės mėnesį. „Ail violet de Cadours“ auginimas dirvožemyje, kuriame gausu molio ir užtikrinamos tinkamos vandens atsargos dirvoje, iš tiesų leidžia gauti taisyklingos formos galvutes. Apgalvotas tręšimas padeda išvengti galvučių suskeldėjimo, todėl „Ail violet de Cadours“ pateikiami su bent vienu nepažeistu išoriniu lukštu.

Pagrindiniame produkto formavimosi fiziologiniame etape, tai yra brendimo laikotarpiu, augalo vandens poreikiai yra didžiausi. Tai greito augimo etapas, kuris daro tiesioginę įtaką galvutės dydžiui, struktūrai ir violetinės spalvos ryškumui. Gegužės mėnesį iškrentantis didžiausias kritulių kiekis patenkina augalo vandens ir mineralų poreikį šiuo svarbiausiu etapu ir sudaro galimybes užaugti galvutėms, kurioms būdingos „Ail violet de Cadours“ savybės: galvutės būna 45 mm arba didesnės, apvalios taisyklingos formos ir violetinės spalvos.

„Ail violet de Cadours“ tvirtumas susijęs su jų paruošimo būdu, t. y. stengiamasi, kad galvutės nesidaužytų vienos su kitomis, ir su trumpais prekybos metais, kurie baigiasi prieš ankstyvą sudygimą.

Gerą „Ail violet de Cadours“ sanitarinę būklę lemia keletas veiksnių:

- grybelinių ar bakterinių ligų plitimo dirvožemyje ribojimas kaitaliojant kultūras ir sodinant gerai natūraliai drenuojamuose sklypuose,
- šių ligų plitimo ribojimas augimo etape nustatant sodinimo datas ir apgalvotai tręšiant,
- derliaus nuėmimas jam subrendus, jo džiovinimas ir audringas pietų vėjas prisideda prie to, kad česnakai ilgai negenda.

Naudojamos tokios česnakų veislės, kurios neturi kieto kotelio, todėl „Ail violet de Cadours“ česnakus galima pateikti su stiebais, supintus į pynes ir surištus į pėdus ar ryšulius.

Galiausiai „Ail violet de Cadours“ atpažįstami iš kruopštaus darbo rankomis šalinant apsauginius lukštus: tokiu būdu išsaugomi nepažeisti lukštai ir užtikrinama, kad šaknys būtų nupjautos prie pat galvutės. Visi rankomis atliekami veiksmai sudaro galimybę pateikti vizualiai vienodo dydžio, formos ir spalvos česnakus. Tradicinė veiklos vykdytojų patirtis, taikoma iki pat produkto paruošimo etapo, prisideda prie „Ail violet de Cadours“ kokybės užtikrinimo.

Taigi „Ail violet de Cadours“ česnakų savybės priklauso nuo visų gamybos vietovės ypatybių ir gamtinių bei žmogiškųjų veiksnių.

Nuoroda į paskelbtą specifikaciją

(Šio reglamento 6 straipsnio 1 dalies antra pastraipa)

https://info.agriculture.gouv.fr/gedei/site/bo-agri/document_administratif-b9eb2879-fbef-4c10-a287-c0d23d8ef13f

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT